

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr. za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oglasila plačuje se od štiristopne peti-vrste po 6 kr., če se oglasilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oglasila, t. j. vse administrativne stvari.

Telefon št. 3-4.

Zaradi Božičnih praznikov izide prihodnji list v ponedeljek, dne 27. decembra 1897.

Božič in Slovani.

Čuj, kako pojo in done zopet preko zasneženih hribov in poljan božični, miloubrani glasovi! Evo tisoče in tisoče trepetajočih lučic na zlato okrašenih in od darov se šibečih drevescih! Glej jih zopet od sreče in veselja žareča lica ter sladkega vznemirjenja solzeča se očesa! Sveti večer, sveta noč je tu. Truma za trumo hiti v božje hrame klanjat se dobrotnemu stvarniku, ki se je usmilil prokletega človeštva ter poslal na svet rešenika, svojega jedinega sina. V jaslih, v hlevu na slami leži, in zdi se nam, da vidimo, kako trepeče nežno telesce božjega deteta od mraza in bede, ter da slišimo, kako krožijo pod sinjim, z milijoni utrinjsajočih so zvezdic pokritim nebom angeljski zbori, ki prepevajo, da se razlega po vsi zemlji: „Slava Bogu na višavi in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!“

Čudna, opojna, vsa srca polneča, vse duše premagujoča poezija plove nocoj po zraku, poezija, izvirajoča sicer iz lastne sugestije in iz nehote razgrete fantazije, ki pa je vendar le osrečevalna in blažeca tudi za najtrše ljudi, da so sočutni in mehki kakor sicer nikdar. Pravljice iz rosinh dnij detinstva se oživljajo v naših spominih: v duhu pred seboj vidimo svoje drage zbrane okoli slovenskih jasic, otroci pa prepevamo s svetim čustvom: „Glej, zvezdice božje migljajo lepo — Odprto široko je sveto nebo! In pri teh spominih na blaženo-srečne božične večere, nam postaja toli gorko in mehko pri srcu, da se prav nič ne čudimo, ako se poloti nocojšnji večer tudi najbolj prozajčne duše rahla sentimentalnost. . .

Mir ljudem na zemlji, ki so „dobre volje“! — Čudno, Slovenci smo vedno „dobre volje“, tihi skromni in ponižni smo, a miru vendar le nimamo. Stoletja in stoletja se bojujemo za svoje najvitalnejše potrebe, za najočitnejše pravice, stoletja že odbijamo ljute nasake svojih narodnih sovražnikov, ki bi nam radi vzeli še jezik, nas potopili v morju germanstva ali italijanstva, ali pa nas zapodili

celo iz dežele naših dedov tja preko velike luže. Napad za napadom odbijamo, sovražnik pa noče odnehati, tako, da miru še dolgo ne bomo uživali. Vender se pa na letošnji božični večer prav upravičeno lahko veselimo, kajti v minolem letu smo doživeli nekaj takih dogodkov, da jih moramo smatrati za lep božičen nakit slovenskega božičnega drevesca. Na Koroškem so si pridobili naši rojaki prvega državnega poslanca, na Goriškem se širi narodna zavednost kar vidno, na Primorskem pa je podal prav letos ondodni narod nebroj dokazov žilave narodne vztrajnosti, vzorne značajnosti in politične zrelosti, tako, da se nam kar srce topi, kadar se spominjamo na nje. Štajerski Slovenci so si navzlic raznim spletkam ohranili slogo ter napredujejo gospodarsko in politično. Na Kranjskem, v središču Slovenije, Ljubljani pa smo imeli letos vseslovenski shod, čegar velike važnosti in koristi ne more tajiti nikdo. Tudi letos se je marsikaj zgodilo za gospodarsko osamosvojenje našega naroda, ustanovilo ali vsaj utrdilo se je precej slovenskih hranilnic in posojilnic ter se uživotvorilo mnogo prekoristnih kmetijskih, bralnih, pevskih in sokolskih društev, ki bodo delala vsa na čast in prospek slovenske demovine. Ako se pa ozremo specijalno na uspehe narodne stranke, moramo baš letos z veseljem ponosom konstatovati, da je dosegla toliko, kolikor že več let ni, da se je prav letos njena moč razširila in utrdila. Ti letošnji uspehi pa so nam zajedno nedvomno poročstvo, da bo bodočnost narodni stranki še lepša.

Veseleči se teh domačih „božičnih darov“ pa se spominjamo danes še s posebnim ponosom vspehov, katere so dosegli Slovani sploh v avstrijski politiki. Pred vsem se je letos ustanovila za slovensko politično taktiko velepomembna „slovenska kršč. narodna zveza“, v kateri so združeni do malega vsi jugoslovanski državni poslanci. Ta zveza, živahno pozdravljena od vseh Slovanov, je igrala v avstrijskem parlamentu že nemalo ulogo ter je občutno vplivala na ves parlamentarni položaj. — Neprimerno znamenitejši slovenski uspeh v skoraj minolem letu pa je prva velika slovenska državnozborna večina, v kateri so hodili po premnogh

letih nesoglasja zopet v popolni slogi Čehi, Poljaki, Malorusi, Srbi, Hrvatje in Slovenci. Združeeje slovenskih strank v nerazrušno, kompaktno jednoto, to je najdražji dar pod slovenskim božičnim drevesom. Vzajemnost slovenska, ta toliko desetletij samo blesteča publica ali v oblake odmaknjeni vzor, je meso postala ter nastopila v minolem zasedanju z vso svojo važnostjo. Zaman so bili vsi napor slovenskih protivnikov, da bi razbili slovensko zvezo, zaman so onemogočile surove obstrukcijske strahčice nadaljno delovanje avstrijskega parlamenta, brez vzpeha je ostala tudi nemška zmaga nad grofom Badenijem: slovenske stranke so se združile še tesnejše in trdnjše. Sijajna manifestacija slovenske politične solidarnosti v Krakovem, znamenite izjave shoda čeških zaupnih mož v Pragi, prizori v Busku, v Prerovu, nebroj slovenskih občinskih resolucij, vse to so dokazi, da se bližajo Slovanom boljši časi, ki bodo le naraven plod jedinstva vseh cislitvanskih slovenskih političnih strank. Ako pa se ozremo še preko Litve na ogersko stran, vidimo tudi ondi, da se Slovaki in Srbi narodno prav krepko gibljejo, ter da se ne dajo ustrašiti navzlic vsem madjarskim nasilstvom.

Tak je torej Božič za avstrijsko slovanstvo. Dnevi napornega dela, lepih uspehov so za nami; ako nas ne motijo vsa znamenja, ako smemo zapupati zvezdam, ki so se prikazale na našem nebu, potem moremo upati, da dospemo končno vendar le do svojega smotra, da dosežemo popolno narodno enakopravnost. Ko se to zgodi, potem napočijo ne le nam, nego vsej Avstriji dnevi miru in sreče. Dal Bog, da bi se mogli veseliti takih dnij že o bodočem Božiču!

Katoliška cerkev in družabna uredba.

Božični čas, ko se topé srca v spominu na rojstvo Odrešenikovo, na rojstvo Tistega, kateri je prinesel trpečemu človeštvu dotlej neznano oznanilo in napolnil človeške duše z najplemenitejšimi, najvzvišenejšimi idejami, ki so navzlic silnemu nasprotstvu velikanskih kultur razjedle na načelih živalskega egoizma zasnovano organizacijo človeštva ter se zmagovalno razširile po vsem svetu, ta po-

LISTEK.

Sveta noč Damijana Gavriča.

Spisal J. C. Evstahij.

V sobi je bilo tiho, kakor bi se bilo ravno kar prigodilo nekaj strašnega. Nihče si ni upal siniti besede; gledali so predse s polzatisnjenimi očmi in resnimi obrazi; kdor je vzel kosarec v roko, delal je počasi in oprezno, da bi ne napravil nenadnega šuma. In vendar so vsi željno pričakovali, kdaj se vzdigne mōra, ki je legla na srca hipoma in brez posebnega vzroka.

V peči je prasketal ogenj in časih je zdrknil na tla žareč ogorek. Veliki, rudeči plameni so odsevali na steni, krčili se in širili, spajali se v čudovite podobe. Gostilničar je zdaj pa zdaj odprl vrata in pokazal svoj široki, gladkobriti obraz z majhnim, cirkroglim nosom in razpokanimi ustni. Pogledal je na mizo, nasmehnil se uljudno in odšel.

Samo troje gostov je sedelo nocoj pri vinu. Koprivec, stari občinski sluga s plešasto glavo in globoko navzdol visečimi, sajastimi obrvmi, — Golenko, mršav, slabo oblečen človek brez vsake službe; nihče ni vedel povedati, kaj počne in kako se živi, — in sivclasi Damijan Gavrič.

Gavrič je sedel za mizo sklonjeno, s povešeno glavo in v kolena uprtimi rokami, kakor bi nečesa neustopno pričakoval. Dvoje globokih črt se je vilo izpod udrtih, brezbarvnih očj globoko dol v redko, razmršeno brado. Prti njegovih rok so bili nenavadno suhi in kščeni; od dolgega vrata je visela koža, kakor sivo, nagubano platno.

Sprva so govorili glasno in veselo, o vsakdanjih stvaréh, pripovedovali so anekdote iz davnih časov, kako so živeli življenje in popivali. Iz sedne se je čulo kričanje gostilničarjevih otrok. Gospodar sam je prisedel časih k mizi in delil na vse strani svoj uljudni smehljaj.

Ali pozno v noči so se oglašili od daleč zvonovi, — in ti oddaljeni, trepetajoči glasovi so prihajali vedno bliže in bliže in čudovito čustvo, polno hrepenenja in blaženih spominov, priplavalo je na njihovih perotih in napolnilo dušo. Srca so se stiskala od nerazumljive žalosti in zavladata je tišina.

Naposled so se vzdramili vsi trije kakor ob istem času.

„Skoro se ne spominjam več, kdaj sem doživel zadnji sveti večer“, izpregovoril je Koprivec, pogladil si plešo in vzdihnil. „Tako doživel, kakor se živi sveti večer, če je človek mlad in srečen. Zdaj pa je vse minilo. . .“

Zamahnil je z roko in umeknil.

„Sveti večer se živi samo doma; kadar si sam in pozabljen, ti je ta noč najstrašnejša izmej vseh; takrat vidiš pred sabo vse, kar si izgubil. . .“

Golenko je povsíl glavo in brskal z roko po drobtinah, ki so ležale na mizi.

„Najstrašnejša izmej vseh!“ ponovil je Damijan. „Zame je najstrašnejša. . . Da doživel sem sveto noč. . . moj Bog. . .!“

Koprivec in Golenko sta se ozrla nanj. Dolgi črti na njegovem obrazu sta za hip zatrepetali, oči pa so ostale mirne in brezbarvne.

„Pripoveduj!“

„Tu ni veliko pripovedovati. . . Zgodilo se je že zdavno; morda je tega že dvanajset let. . . Takrat sem imel hčer, — bolešno in blede; same oči so je bile: — velike, čudovite oči, kakor jih imajo polblazni ljudje. Poznali je niso skoro nikjer, ker ni hodila nikamor; po materini smrti še posebno ne. Moj Bog, imel sem jo rad, bolj kakor svoje življenje; ali nji se je videlo, kakor da ji ni veliko do mene. Živela sva kakor poltija človeka; govorila malokdaj kakšno prijaznejšo ali veselo besedo. Tiste dni pa je začel zahajati k nam človek, — klical se je za Bauerja in pisal je nekaj časa pri notarju. Obraz je imel gosposki, a gledal je tako posebno,

ezijske polni božični čas je morda najprimernejši za premišljevanje o razmerju med Odršenikovo ustanovo, med katoliško cerkvijo, in med tisto idejo, ki sedaj pretresa ves svet, med idejo reorganizacije človeške družbe po načelih bratstva in pravicoljubnosti, enakopravnosti in enakovrednosti vseh, po božji podobi vstvarjenih bitij, saj je ta ideja največja in največestnejša med vsemi, kar se jih je rodilo od zmage krščanstva nad poganstvom.

Kršćanstvo je bilo prvotno eminentno socialno, saj ni samo učilo, da so vsi ljudje otroci stvarnikov, da onkraj grobov ni več razločka stanu in imetja, da svojega bližnjika ni smeti zatirati in izkoriščati, ampak se je tudi v praktičnem življenju ravnilo po teh svojih naukih. Preiskovalci sv. pisma nove zaveze trde celó, da se nahaja v njem precej anarhističnih nazorov. — Če smemo rabiti ta izraz, — in zgodovina nas uči, da so se kristjani teh nazorov, če tudi ne povsod, dolgo držali. Kristjani so začetkoma živeli v komunistično urejenih družbah, niso hoteli poznati nikake politične domovine in so se branili službovanja v vojski, tako da jih je Tacitus smatral za sovražnike države.

Tudi še pozneje se je večkrat pokazalo, da hranijo krščanske ideje v sebi nekaj „anarhističnih“ elementov; to priča ustanek Welfov l. 1087, gibanje v Florenci l. 1494, kateremu je stal na čelu Savonarola in naposled delovanje „Ligue“ v letih 1588. do 1594., ki je bilo menda zadnji pojav krščanskega „anarhizma“.

Od prvih časov krščanstva do naših dni pa so se vse razmere bistveno premenile in z njimi vred premenile so se tudi krščanske cerkve, se posebno še katoliška. Hierarchy se je tekom stoletij odtujila ljudstvu, tistim slojem, iz katerih se je povzdignila do vsemu svetu imponujoče moči, postala je kasta, hrepeneča po oblasti in po bogatstvu, in spoznavši, da se jej godi najboljšje, če se s posvetnimi mogotci greje pod jedno odejo, se cela stoletja ni zmenila za to, da se je človeštvo organizovalo in vladalo po načelih, katera naravnost nasprotujejo naukom Odršenikovim.

Šele v najnovejšem času, ko so se jeli tudi najpokornejši in najzaničevnejši sloji emancipovati upliva tistih, kateri so obedovali z bogataši in propovedovali siromakom, namesto da bi bili obedovali s siromaki in propovedovali bogatašem, šele sedaj je hierarchy krščanskih cerkva spoznala, da je skrajni čas, pridobiti zopet najširše mase, katere je le predolgo zanemarjala, češ, sicer utegne priti bodočnost teh cerkva v nevarnost.

V ta namen pa je bila hierarchy odprta samo jedna pot, zavzeti se za interese zatiranih in izkoriščanih, ali se vsaj delati tako, kakor da ima voljo to storiti, in tako se je rodil krščanski socializem.

Domovina krščanskega socializma je Angleška. Leta 1850. je začel tam izhajati te ideje propagirajoč list „The Christian Socialist“, v čigar prvi številki je zapisal S. M. Ludlov ponosna beseda: „Krščanstvo, ki je zdaj na videz tako slabotno, da se ne more več ojačiti, je v istini orel, kateri je vrgel od sebe ponošeno perje, in katerega pomlad krščansko-socialna ideja“. A dočim se je krščanski socializem na Angleškem močno in hitro razširil, niso v katoliških deželah gledali nič kaj prijazno socialnih

stremeljenj, zlasti ne duhovščina, in to mišljenje je dobilo pregnantnega izraza v prvi encikliki papeža Leona XIII., izdani l. 1878., katera obsoja socialno gibanje kar najostreje.

Toda papeževe besede niso ustavile socialnega valovanja in mu tudi niso branile vхода v katoliške dežele: duhovništvo je čedalje bolj spoznavalo, da se je treba na kateri koli način sporazumeti s tem gibanjem in je to poskušalo na različne načine. Nadškof Ketteler je stopil v dotiko z Lassalom, kardinala Manning in Gibon sta jela zagovarjati in podpirati socialna stremeljenja in kardinal Mermillot, ustanovitelj društva „Union de Fr bourg“, je brez ovinkov izpovedal: „Kdor dobi delavske stanove na svojo stran, tisti ima bodočnost zagotovljeno; ako hoče katoliška cerkev vladati svet, mora iti v ljudstvo“.

To spoznavanje, da si more katoliška cerkev zagotoviti bodočnost samo, če se postavi na čelo mogočnemu, na fundamentalno, torej revolucionarno preosnovo vse socialne organizacije perečemu gibanju, se je naposled približalo tudi Rimu in končno mu je sam kardinal Rampolla odprl vatikanska vrata. Leon XIII. je začel premišljati o socialnem vprašanju in je sklenil, pojasniti svoje stališče proti njemu v posebni encikliki. Temu delu je posvetil tri leta resnega pripravljanja, temeljitih studij in končno je leta 1891 izdal encikliko „Rerum novarum“, katera je v katoliškem svetu obudila pravo revolucijo in prouzročila posledice, kakor jih papež ni niti želel, niti pričakoval.

Ne da se tajiti, da je papež v tej encikliki šel mnogo dlje, nego je nameraval. Zgodilo se je to vsled uplivanja kardinala Manninga, kateri je prisegal na ideje angleških krščanskih socialistov, in vsled upliva že omenjenega, vzlic vsemu krščanstvu precej socialističnega društva „Union de Fr bourg“, katero je bil papež pozval, naj mu razloži svoje mnenje o socialnem vprašanju.

A papež je kmalu jel strmeti, ko je videl, kako gibanje je rodila njegova enciklika. V Švici, na Francoskem, v Belgiji, na Nemškem in v Avstriji ustanovile so se kar čez noč krščansko-socialne stanke in čim bolj so spoznavale bistvo socialnega vprašanja, toliko energičnejše, toliko brezobzirnejše so se jele dvigati proti osnovnim načelom sedanjega socialnega reda. Krščansko-socialno gibanje je dobivalo vedno bolj socialističen značaj, razširjali so se nazori, kateri so bili veljavni v prvih časih krščanstva in zlasti so se razvneli zanje duhovniki; na Francoskem in v Belgiji so se primerili ekscesi in naposled so se dunajski krščanski socialisti očitno uprli avtoriteti škofov in malo da ne začeli odkrit boj proti njim.

Avstrijski škofje so spoznali, da je krščansko-socialno gibanje za cerkev velika nevarnost in da se mora omejiti ter so poslali kardinala Schönborna v Rim, da pokliče proti upornim krščanskim socialistom na pomoč papežovo avtoriteto. Schönborn je le z veliko težavo dosegel svoj namen. V Vatikanu se čisto primeri, da drugo nadstropje, v katerem stanuje papež, ne soglašajo s tretjim nadstropjem, kjer stanuje kardinal-državni tajnik. Po več tednov trajajočem boju proti uplivu kardinala Rampolla, in le s pomočjo kardinalov Galimbertija

in Ledochowskega se je Schönbornu posrečilo priti pred papeža in mu pojasniti, da je krščansko-socialna stranka dunajska na potu, postati socialistična, da je to eminentna nevarnost.

Posledica Schönbornovega interveniranja je bila ta, da je dunajska nuncijatura dobila ukaz, skrbeti za to, da bodo voditelji krščansko-socialnega gibanja škofom v vsakem oziru brezpogojno pokorni in da takoj prenehajo bojevati se proti privatni lastnini in proti kapitalu ter da tega boja tudi nikdar več ne začno. Po Schönbornovem povratku iz Rima se je sicer v katoliških listih dolgo časa odločno tajilo, da bi bil izdal papež tak ukaz, ali kardinal Galimberti je to v nekem intervju izrečno potrdil in to njegovo potrdilo se ni nikdar dementovalo.

Ta instrukcija dunajskemu nunciju, s katero je vzel papež v zaščito privatno lastnino in kapital, pomeni nov preobrat v razmerju med katoliško cerkvijo in med socialnim gibanjem, kajti z njo je zapustil papež tisto načelno stališče, katero je bil zavzel v encikliki „Rerum novarum“ in se zopet umaknil na svoje prejšnje stališče. To je pokazal tudi še pozneje z instrukcijami, katere je poslal v Belgijo in na Francosko, kakor je od tedaj porabil sploh vsako priliko, da pokaže, kako od srca je govoril l. 1895., ko je nekemu visokemu prelatu rekel: „Nikdar ne prepustim, da bi bila cerkev revolucionarna sila“.

Vsled papeževega upliva se je tudi bistveno predrugačilo krščansko-socialno gibanje v katoliških deželah. Tu in tam — tudi na Slovenskem — se sicer še nahajajo duhovniki, kateri hočejo biti modrejši od papeža, in z encikliko „Rerum novarum“ v rokah propovedujejo v plašč krščanstva zaviti socializem ter delujejo tako proti intencijam papeževim, ali gibanje kot tako je izgubilo svoj prvotni revolucionarni značaj. Dunajski krščanski socialisti so postali stranka hišnih posestnikov in podraževalcev kruha. Ta, od škofov aprobirani krščanski socializem ne gre dlje, kakor da bogatašem propoveduje o dolžnostih imetja, in to stori toliko lažje, ker se tako delovanje ujema povsem z načeli morale, materialnim pravicam posesti pa se ponižno uklanja in je njih najvernejši čuvár. Vodja angleških krščanskih socialistov je to „gibanje“ imenoval „Affenkomödie“ in morda ni izrekel napačne sodbe.

Katoliška cerkev kot taka se je odrekla socialnemu gibanju in v zgodovini razvoja te velike ideje bode krščanski socializem le malopomembna epizoda. Rmski katoliški krogi so prišli do spoznanja, da ni poklic katoliške cerkve, vmešavati se v socialne boje, ker je njena organizacija taka, da se ne more predrugačiti, a to bi se moralo zgoditi, ako bi se izvedle vse konsekvence papeževe enciklike „Rerum novarum“. Katoliška cerkev je pretrgala vezi, katero so jo vezale na socialno gibanje, ona sedaj varuje sedanjí družabni red in se omejuje samo na to, da v okviru kapitalistične uredbe skuša ublažiti obstoječa nerazmerja. Socialno gibanje naše dobe postane vzlic temu tacega pomena za človeštvo, kakor je bilo oznanilo Odr-

Dalje v prilogi.

— vide o se mu je v očeh, da je ničrednejši. Nihče ni maral sanj, če tudi je govoril sladko; kadar je sinil besedo, zavila so se mu ustna, kakor bi hotel pripomniti: „Jas te osleparim, dušica, — gani se, kakor se hočeš...“ Bil sem š; takrat v občinski pisarni, zato je imel časih opravka z mano; kako pa se je zalezal k meni v hišo, to sam Bog vedi. Moja hči se ni spremenila v lice; ali kakor je krenila, videlo se je takoj, da je prišlo življenje vanjo. Na večer si nisem upal prestopiti praga; in Bauer je posedal pri nas pozno v noč. Dekle mu ni odgovarjalo veliko; v njenih očeh pa je gorel ogenj. Dobro sem čutil, kako se v mislih bližata drug drugemu.

Na sveti večer je prišel že zgodaj. Obraz njegov je kazal toliko uljudne nesramnosti, kakor če nikdar prej... Pavle ni bilo v sobi; ne spominjam se več, kam je izginila ravno tisti hip...

„Treba je, da se ta stvar konča, gospod Bauer...“

Komaj sem bil sinil prvo besedo, šla mi je od srca vsa kri v lice.

„Ne pokažite se tu nikdar več... nikdar več! Odlidite! Poberite se!“

Hotel sem mu odpreti vrata, prav tedaj pa je

stopila Pavla v sobo. Bauer se je ozrl name in nanjo, nasmehljal se in izginil; jaz pa sem zaloputnil duri za njim. Tako se mi je zdelo, da je vse v redu...

Gavrč je izpil kozarec vina in stresel z glavo, da so mu pali lasje v dveh dolzih pramenih na čelo.

„Zvečer je odšla moja hči k polnočnici, a ni se vrnila nikoli več. Čakal sem nanjo do dveh, do treh. Pogrnil sem mizo in pripravil nanjo jetrnice in kolača. Hodil sem po sobi gor in dol, stopal k oknu in poslušal; vsak trenutek sem odprl vrata in stal na pragu in gledal v noč. Ni je bilo od nikoder. Znanj je bilo nebo jasno in zvezde so sijale; od mraza pa so se pokrila okna za prst debelo z rožami.“

Meni je bilo strašno; zdelo se mi je, kakor bi mi bilo oledenelo tudi v prsih. Ogrnil sem suknjo in se odpravil na vas. To je bilo neumno; Pavla ni hodila nikdar nikamor, — čemu bi si izmislila kaj takega ravno nočjo?

Dragi dan so mi povedali, da je izginil tudi Bauer. Svojo službo je pustil že par dni prej. Kam da se je obrnil, ni vedela živa duša...

Zdelo se mi je nekoč pozneje, da sem ju videl v mestu, ko sem imel slučajno opravka tam. Pohitel

sem za njima, toda ko sem prišel do ogle, ni ju bilo nikjer več; izgubila sta se med ljudmi...

Kaj sem pretrpel v tem času! — No, — vse se je završilo takoj drugo leto. Na jesen sem bil par tednov v bolnišnici, — v mestu. Napravilo se mi je nekaj na vratu, vrag vedi, kaj je bilo. Ko so me odelovali, isprehajal sem se po mestu, — vreme je bilo prekrasno. Naposled stopim v kavarno, da bi pil kozarec čaja in sedem k oknu... Tam — ozri se! — tam gre ona; da, za Boga svetega, nihče drugi!... In kakšna! — Zavita v veliko sivo ruto in blede, kakor duh iz mrtvašnice... Plačam in odhitim na cesto. Niti zgenila se ni, ko me je ugledala; prijel sem jo za roko in ni se branila. „Pojdi s mano, Pavla... ubožica...“

Jokal bi kakor otrok, — srce mi je stiskalo, kakor da mi ga hoče izžeti; toda ona se ni ne nasmešnila, niti ji ni prišla solza v oko... Hotel sem jo prašati, kod je hodila, sirota, — a mislil sem si: „Pozneje... zdaj ni časa za to, in tudi prilike ne...“ No, prašal je nisem nikoli; tudi ni bilo treba. Mislil sem si lahko sam, kako je prišla... Ni imel brez vzroka nesramnosti v očeh in sleparstvo; varal jo je, — lopov! — omečatil jo, potem pa jo pahnil v stran...

šenikovo, ali to se ne zgodi pod vodstvom katoliške cerkve, kakor se je mislilo takrat, ko je izdal papež omenjeno svoje encikliko, ampak proti volji katoliške cerkve.

Trajalo bode seveda še nekaj let, predno se pomirijo valovi, katere je provročilo krščansko socijalno gibanje in predno postanejo pametni razni dr. Kreki. Cerkev dela na to odločno. „Politische Correspondenz“ je šele te dni naznanila, da je kardinal-vikarij Parocchi na nekem shodu v apolinar-skem konviktu ostro obsodil krščansko-socijalne tendence in brezobzirno ožigosal tiste duhovnike, kateri se vedejo kakor ljudski tribuni in govore po shodih ter vsled tega zanemarjajo svoje cerkvene dolžnosti. Ta izjava kardinala Parocchi je najlepše zadoščanje dr. Tavčarju za napade, s katerimi sega razni slovenski listi počastili radi njegovega govora na vipavskem shodu. Jednako kakor kardinal Parocchi, izrekli so se že opetovano tudi drugi visoki cerkveni dostojanstveniki in iz tega se lahko sklepa, da pride čas, ko se duhovščina zopet umakne iz prvih vrst socijalnih bojnikov tja, kjer je njeno mesto, pred oltar, saj prodira tudi v najširše kroge spoznanje, da je Rodbertus pogodil resnico, ko je dejal: Duhovniki, ki se obesajo na socijalno vprašanje, da bi lovili duše, so podobni maroderjem, kateri na bojišči ranjence plenijo.

Katoliška cerkev se je tekom 2000 let predrugačila, kar je postala po oznanilu Tistega, čigar rojstva se spominjamo v božičnem času, ni več in ne postane nikdar več. Njena naloga je sedaj, da oznanja ljubezen in mir, to pa more storiti samo, če ostane nad političnimi in nad socijalnimi strankami, in da je prišlo to spoznanje tudi v Vatikanu do veljave, tega se veselimo, če tudi bode še dolgo trajalo, predno postane splošno.

Vox populi.

S Koroškega, 22. decembra.

Jedva 10 dnij še, in dali bomo slovó ravnokar v zaton idočemu letu 1897. Vesten in natančen gospodar si napravi na koncu vsakega leta skrbno sestavljen pregled, da more razsoditi, je li imel tekom leta izgubo ali dobiček. Če je imel izgubo, tedaj ugiba in sklepa, kako se bode dalo to ali ono v prihodnje popraviti in nadomestiti s čim drugim, kar bode sigurnejše prineslo gotovega haska. Tako je treba tudi dobremu politiku vsakoletnega obračunavanja in pregleda čez vse najmanjše pojave na političnem polju. Saj le tako more vsakdo, ki se zanima za to stvar imeti pred očmi, kakšen je bil v celoti zaključek in sad minolega leta.

Pred vsem bi pa morali posebno mi Slovenci ob sklepu vsakega leta nekoliko postati ter se ozreti nazaj v prošli čas. Ravno nam, ker smo po številu tako majhni in — žalibog — v več delov razdeljeni, je neobhodno potrebno, da se povprašujemo vedno, kako stojimo: ali napredujemo ali nazadujemo, kajti gorje nam, če zamudimo priliko, ko bi morda lahko popravili to, kar smo zakrivali. Tedaj je pa — po nas!

Dolgi presti Damijana so se stienili v pesči

„Živela sva potem kakor prejšnji čas... Ali ona je hodila pri najmanjšem šumu odpirat vrata in postajati na prag. Kadar so odmevali koraki zunaj na cesti, sklonila je glavo in poslušala... Mislite si! — Ali morete razumeti? Pavla ga je pričakovala! Dan za dnem! Živela je samo v tem pričakovanju; ničesar drugega ni čutila, ne videla. Preveč ji je bila vsaka beseda, ki jo je govorila.

Na sveti večer sva sedela v sobi samá. Minuta je potekala za minuto, — neizmerno počasi. Obadva sva molčala. In postalo mi je težko in dolgočasno; spomini so prihajali z davnih let, — in zdelo se mi je, kakor da se pogreza name nizki strop, kakor da se zgrinjajo krog mene te zaduhle stene... Vzel sem klobuk in odšel. Zamudil sem se v gostilni morda dve uri. In ko se vrnem, sedi na pragu hiše moja hči, — in njena lica so bila mrzla, kakor led in njene roke trde in odrevene. Vzamem jo v naročje, nesem v sobo in položim na posteljo... Moj Bog, s svojimi solzami bi jo bil lahko ogrel... Vzdrnila se je ob jutru, tri dni potem pa je izdihnila... Njega mi bilo nikdar več, da bi vprašal po nji...”

Damijan je umolknil in naslonil čelo na mizo ter ihtel...

Želeti je, da bi „Slovenski Narod“ kot prvi in najbolj razširjeni slovenski list objavil obširne preglede iz vseh pokrajin, koder prebivajo Slovenci, zato poročamo nekoliko o nas, koroških Slovencih.

Ne vemo, s kakšnimi črkami bomo koroški Slovenci zapisali leto 1897. v kroniko slovenske zgodovine, zakaj preveč površni in vsakdanji bi nakrat postali, če bi se le mimogrede poslovlili od njega. Saj je baš končujoče se leto tako važen pojav, da ne poznamo ni prej ni slej njemu sličnega, bodisi v napredku, bodisi pa tudi v — nazadku.

Velikanskega pomena so bile letos državno-zborske volitve, ki so se srečno končale za nas. Prvikrat odkar obstoji ustava, poslali smo svojega — slovenskega državnega poslanca na Dunaj. Dasi bi bili z njim zmagali brez posebne težave lahko s samo slovenskimi glasovi, da nekateri rodoljubi niso zanemarili svoje dolžnosti, smo se morali zadovoljiti s tem, da so nam priskočili nekateri nemški konservativni močje in nam pripomogli do zmage. Nepopisljiva radost je zavladala mej koroškimi Slovenci, taka, kakor menda še nikoli, zakaj 40%, Slovencev dobilo je prvikrat svojega poslanca, mej tem ko ima 60% Nemcev devet poslancev. To krivičnost je naš izborni zastopnik v državnem zboru že obrazložil, ter podal samostalni predlog glede premembe volilnega reda.

S slovenskim državnim poslancem zmagala je pa tudi prava narodna ideja na Koroškem. Naj temu oporeka kdor koli hoče, resnice se ne da utajiti. To je tudi tisto, kar naše nasprotnike najbolj boli, in zato hočejo, da se nas še bolj zatira in preganja, kar so posebno še ob drugi priliki, ob vseslovenskem shodu prakticirali. Na istem smo bili koroški Slovenci najmnogobrojnejše zastopani, kar jim seveda ni šlo v njih nemške glave. Slovenska stolica, bela Ljubljana, vsprejela nas je takrat kot zastopnike združene Slovenije in na shodu so se soglasno odobrile vse predlagane resolucije, ki so se tikale naših najbolj perečih vprašanj. To pa grozno jezi naše zagrizene Nemce in Nemčurje ter nas vsled tega vlačijo še danes po predalih svojih umazanih listov. Osobito poslanca Grafenauer in Lambert Einspieler sta dan za dnevom tarča, v katero strelja ta razdivjana druhal.

Pridobitev smemo nadalje imenovati tudi nastanitev slovenskega odvetnika v Celovcu. Kako živo ga potrebujemo, kaže se vsak dan sproti. Zadnji čas je bil tedaj, da se nas je usmilil koroški slovenski rojak, da zamoremo tudi pri sodišču, če treba iskati pravice v svojem lastnem jeziku. Ne jeden, tudi več slovenskih odvetnikov bi lahko izhajalo pri nas na Koroškem, namreč v Celovcu, Velikovcu, Beljaku in Plberku, ako bi se koroški Slovenci oklepali le svojih ljudij in ne nosili po nepotrebnem in večkrat v lastno škodo denarja zakletim sovražnikom. Mogoče nam bližnja bodočnost prinese kmalu še drugega. Vivat sequens!

Jako pridno, kakor po navadi, delovalo je naše vzorno slovensko katoliško-politično in gospodarsko društvo, ki je napravilo nešteto shodov po raznih krajih slovenske Koroške na katerih so različni govorniki nastopali ter ljudstvo poučevali o polit. in gosp. zadevah. — Tudi Ciril-Methodove podružnice so storile svojo dolžnost, akoravno ne v toliki meri, kakor pretekla leta. Opazuje se neka mlačnost, ki tiči največ v tem, da nam primanjkuje sposobnih ljudij, kateri bi umeli biti kos nalogi, ki se jim stavi od glavne družbe. Tam, kjer se nahajajo še taki gospodje duhovniki, ki tudi narodno čutijo in se ne boje vsake sapice, ki zapiha večkrat iz Celovca ven na deželo, naše podružnice krepko živijo in delujejo, po drugod pa skoro pešajo in ako se v tem oziru kmalo kaj ne ukrene, bodo do cela poginile.

Ako omenimo še delovanje naših slovenskih posojilnic, katerih štejemo sedaj na Koroškem 19, in ki vse vrlo dobro napredujejo ter našemu ubogemu oratorju, katerega je nemški tiran prej skozi stoletja drl ter žulil, velike koristi donajajo, smo v kratkih potezah omenili najvažnejše prikazni v završenem letu.

V nemar pa se ne sme pustiti še drugo vprašanje, in to je, če nismo morda tudi kaj nazadovali v tem letu. Mi koroški Slovenci smo dosedaj bili nekako drugim Slovencem v vzgled, da so nas v marsičem radi posnemali. Posebno naši bratje na Kranjskem so morali večkrat čuti, kako so koroški Slovenci lepo složni in v miru delajo v blagor in

prospeh našega naroda. In res, dolgo let sem videl posvetnjake in duhovnike iti roko v roki, da, takorekoč še tekmovali so drug z drugim, kdo bo mogel več koristiti dobri slovenski stvari.

Zadnje državnozbornske volitve pa niso za nas samo zavoljo tega tako važne, ker smo prodrli s svojim slovenskim kandidatom, temveč bati se je bilo, da nam ne bi zapustile trajnega spominka, ki bi nam bil prav gotovo v pogubo. Kakor v drugih krajih, tako se je pojavila tudi pri nas neka tako imenovana katoliška stranka, po kranjskem kalibru, ki je hotela v družbi z nemškimi konservativci strmoglavit vse druge, bolj narodno čuteče močje. Nekateri izmed njih so to napako polagoma že začeli spoznavati, drugi, bolj goreči privrženci škofovih načel, pa so začeli svoj upliv tudi pri družih svojih duhovnih tovariših, ki dosedaj niso smatrali narodnosti za paganstvo, uporabljati, in tako je prišlo, da sedaj vse miruje in da se tudi naši najboljši duhovniki stara šole ne upajo ganiti, ker se boje zamer navzgor. Tem nezadovoljnejšem pa je prihtel še ljubljanski „Slovenec“ na pomoč ter brez vsakega vzroka in popolnoma po krivičnem surovo napadel jednega naših zaslužnih in neumorno delujočih rodoljubov, kateri je skozi mnogo let jako spretno in nesebično vodil in oskrboval skoro vse delo na političnem polju, ga proglasil za „liberalca“, mu očital krub ter nam ga naposled za politično delovanje popolnoma — ubil. Ta nekdanji najbolj marljivi narodni delavec, ki nam je izvojeval ravnopravnost pri celovškem magistratu, pri vladi in pri okrajnih glavarstvih, se je umaknil s političnega obzorja, in to je vzrok, da povprašujemo povsodi po njem, bodisi duhovniki, bodisi posvetni ljudje. Ni ga bilo skoro shoda da bi on ne bil poleg ter ne navduševal in vzbujal slovenskih kmetov k narodni zavednosti. Da, prav in le narodna zavednost more donajati uspehe na Koroškem, kar dokazujejo tudi shodi iz preteklih let, ko je ljudstvo kar gorelo za svoj slovenski narod. Mnogobrojno so bili zastopani vedno naši duhovniki na slovenskih političnih shodih. A kako je danes? Če pridejo trije ali štirje je že veliko. Tudi ljudstvo se ne ogreva več tako, ker je nasprotniki strašijo z duhovno prevlado in ker se mu od naše strani pripoveduje sedaj le malokaj o narodnosti, h kateri pripada. Posledica tega je, da so še tisti, ki smo jih smatrali našim možem, postali nekako mlačni in nezanesljivi. S takim nastopanjem se kar trumoma porivajo v nasprotni tabor.

Žalibog, da je to gola resnica. Malo smo imeli posvetnjakov, ki so se upali brez bojazni javno nastopati in ki so bili neodvisni od naših dušmaninov, in še te so nam pokopali zlobni jeziki. Tako daleč smo pri nas in čas gotovo pride, ko bomo, če se naš položaj v kratkem ne preobrne, klicali: „Morituri vos sultant!“

Take so naše razmere. Kdo je največ vzrok da so take, kakor smo jih ravnokar opisali, to ve le tisti, ki jih dobro pozna. Slovenski svet naj si pa zapomni, da je 15. marca letos padla kocka, ki se ne bode dala z lepa zopet na pravo mesto postaviti. Storit hočemo kolikor se bode dalo, da se politično obzorje pri nas razjasni, kajti tako ne more več dalje iti, ker zdaj pa zdaj se utegnejo črni oblaki zgrniti nad nami in morda nastane strašna nevihta, ki nas popolnoma ugonobi.

To smo imeli na srcu, in mislimo, da smo izpolnili svojo dolžnost. Z upom gledamo v bodočnost, kaj nam prinese novo leto? Nadejamo se, da bomo videli pri nas kmalu zopet posvetnjake in duhovnike skupno pri delu v borbi za naš narodni obstanek, in tudi sosednji naši bratje naj na nas ne pozabijo, saj smo mi sedaj prvi, ki potrebujemo nujne pomoči. Rojaki, vsmilite se nas in poslušajte ta ljudski glas, kajti star pregovor pravi: „Ljudski glas je — božji glas“. Podpirajte nas v naši težavni borbi, podpirajte naš jedini slovenski list „Mir“, podpirajte pa tudi naše gibanje v obče dejanski, ker drugače — verjemite nam — smo koroški Slovenci pogaženi. Mi smo najšibkejša veja na drevesu Slovenije, a še vedno mogočna predstraža na meji proti našemu središču. Zatorej rečemo: Ne pomagajte preganjati nas in naših zaslužnih rodoljubov, to delo izvršujejo naši nasprotniki v polni meri, marveč podpirajte nas v prihodnje tako duševno, kakor tudi gmotno v težavni borbi za obstanek slovenskega življa na Koroškem. Bog in narod!

Ziljan.

V Ljubljani, 24. decembra.

30 letnica avstrijske ustave se 21. t. m. ni nikjer praznovala. Le uradci in poluradci časopisi so se spominjali v sentimentalnih člančkih, da se je decembra 1. 1867. sankcionirala ustava, kateri so kumovali nemški liberalci, ki pa sedaj tudi molče trobentajo, da je bila ustava pohabljen in nezdravo dete že pri svojem rojstvu.

Spletski državni poslanec Borčić je poročal — kakor posnemamo „Jedinstvo“ — svojim volilcem o minulem zasedanju. Bavil se je tudi s Slovenci ter omenil, kako težko je bilo pridobiti slovenske klerikalne poslance za krščansko narodno zvezo, da so hoteli naši klerikalci na vsak način v nemško katoliško stranko, da pa je končno vendar le premagala treznost. Glede slovenske večine je Borčić dejal, da more obstojati le dotlej, dokler hodi katoliška narodna stranka sporedno s Slovani. Badenijevim poskusom, spraviti Italijane v večino, so se Slovani upirali ne toliko radi Delmacije, kjer se Italijanašem odvolilo, nego ker so jim bili pri srovi Istra, Trst in Gorica. Volilci so izrekli Borčiću svojo zaupnico, odobraval slovensko slovo ter izrekli čehom svoje brat-simpatije.

Čehi na Nižjeavstrijskem „Slovan“ piše: Danajski uradniki pravijo, da se jim „hvala Bogu“ še ni treba češčine učiti. Razmere pa se tako spreminjajo, da se „hvala Bogu“ kmalu izpremenijo, da se češčina še niso naučili. Češki element narašča na Dunaju tako ogromno ter dobiva toliko narodno krepkost, da bo v kratkem veljalo za velik del Nižjeavstrijskega načelo: Uradnik, ki ne zna češkega, ni vsposobljen za gotove kraje Nižjeavstrijskega in posebej ne za Dunaj. Ta čas bo prišel in nihče ga ne bo zadržal. In čim večja je danes nekaterih, zlasti mlajših uradnikov nemška nadutost, toliko večje bo pri njih potem kevanje.

Krakovska manifestacija in grof Badeni. Dokler je bil grof Badeni na krmilu svoje vlade, ni bil priljubljen nikomur, sedaj pa dobiva znake spoštovanja in priznanja od vseh strani. Badeni žanje triumfe sedaj, ko je padel — premagan. Peterburški „Kraj“ piše o njem: Poraz poljskega kluba v boju za pravice sorodnih narodov je dosegel, česar niso dosegli niti najodličnejši galitski državniki, niti politično bistrovidni Goluchowski, niti popularni Smolka, niti globokokumni Szujski, niti zgovorni Hausner, niti navdušeni Zybkiewicz. Tem vsem so prirejali le strankarski tovariši ovacije, vsa dežela pa ni stala nikdar za njimi, kakor za padlim ministrom Badenijem, ki je iz podrtja, ki so ostale za njim, rešil jedno, namreč tradicijo zvestobe do slovenskih zaveznikov. Danes ni v Galiciji nobenih strank. Vse stoje v jedri vrsti za obrambo jedrsko-pravnosti Slovanov ter kličejo, da bi bila sramota, ineveriti se slovenskim bratom!

Občinske volitve na Reki so se dovršile po želji avtomatov, tako da bo odstopivši župan dr. Mayader menda zopet izvoljen. Liberalna stranka ni mogla zmagati s nobenim kandidatom, zato so volili končno nekateri liberalci smernejše avtonomiste. „Peiter Lloyd“ grozi, da vlada ne bo potrdila izvolitve Mayänderja, ako se bo večina obč. sveta upirala upravnim reformam in vlada bo absolutističnim potom doglala svojo voljo. Na Reki torej še ne bo reda.

Bosenska uradna nasilstva. V maju t. l. je prišla na Dunaj deputacija bosenskih kmetov, da izroči v cesarski kabinetni pisarni spomenico radi neznosnih bremen in radi izrabljanja kmetov, kakoržna si dovoljujejo begi in rasni cesarski uradniki. V deputaciji so bili kmetje Ostojica Gvozden, Tezo Trubarac, Stojan Grbovac in Jurij Korica. Dasi so jim v kabinetni pisarni zagotavljali, da se smejo brez strahu vrniti v domovino in da se jim ne bo zgodilo radi pritožb nič žalega, sta vendar Gvozden in Trubarac pretrpela najhujše kazni. Ko je 25. julija t. l. prišel Gvozden v Prijedor na trg, aretirali ga je pandur ter ga gural pred občinskega voditelja Petrovića, ki ga je vrgel kot puntarja v ječo. Dva dni ni dobil jedi in pijače. Ubogi kmet, ki ni zagrešil ničesar drugega, kakor da je šel k cesarju prositi za narod pomoči, je ostal v ječi 33 dni. Po preteku teh dni so ga bili peljali k okrajnemu načelniku in ta je obsodil Gvozdena še za 5 tednov v ječo! Jednako usodo je imel 72 letni starček Trubarac. Tudi njega so v Prijedoru kot ščovalca in bujskega zaprli ter ga obsodili še 100 gl. globe. Zares, čuditi se je, da se kaj takega more sploh prigoditi v Avstajski deželi.

Na macedonsko bolgarski meji vre. Tarčija postaja že vznemirjena in kator se poroča „Pol. Corr.“ iz Soluna, dobé vse ondotne vojaške garnije je še nekaj vojaških oddelkov. Vojno ministertvo je že preklicalo odredbo, da naj gredo redni (dež. bramborci) na dopust ter ukazalo, da naj ostanejo vsi oddelki redifov, ki so dislocirani po Macedoniji in Albaniji, do spomladi. Hkratu so baje odposlali iz Carigrada večjo svoto, da se izplača nizomom in redifom plača za dva meseca.

Položaj novosestavljenega italijanskega ministerstva je že jako težak in kriza obstoja dalje. Opozicija je v zadnji seji četno napadala novi Rumijev kabinet in le malo je manjkalo, da bi bil sprejet Culmbrov dnevi red, s katerim naj bi se izrekla zbornica neugodno o sestavi ministerstva. Vlada je zmagala z večino ubogih 16 glasov. Pomisliti pa je, da so glasovali tudi vsi ministri. Seer bi imela vlada komaj večino 4 glasov! Govori se, da valed tega Visconti Venosta odstopi.

Slovensko Sokolstvo.

Javna telovadba ljubljanskega „Sokola“. Sokolska javna telovadba naj pokaže, na kakšen način si je moči s telovadskimi vajami, zčešči z vajalci, vsakomur pristopnimi, vzginiti telo, enakomerno razviti vse njegove dele. Tej zahtevi primerno je bil urejen vzpored javne telovadbe ljubljanskega „Sokola“ dne 19. t. m. Pokazale so se najpoprej vaje s palicami, ki naj — ravno tako kakor proste vaje, vaje z ročki in kiji — pripravijo telovadčevu telo na težje vaje na orodju; na to vaje na orodju, ki so se, v tretji vrsti (kraj na žir, bradija) enostavne, primerne moči in okretnosti telovadčev začetnikov, ki telovadijo komaj pol leta. — stopnjevale v drugi vrsti (drog, bradija) in se vrhunile v prvi vrsti (bradija, miza na šir) in vaditeljskem aboru (drog) glede na težkost vaj, ličnost sestav, mičnost in lahnost izvedbe. Telo vadbo je zaključil boks, ki vadi v jednaki meri telo in duha in ki zahteva od telovadčev ne samo skrajne gibčnosti in moči, ampak tudi velike vztrajnosti in pazljivosti, precejšnje pomojivosti in najstrožje discipline. Vaje s palicami je izvedlo 16 telovadčev vseskozi dovršeno: nastop je bil vzoren, korak po vsem pravilen, lahek, eleganten, ne tako trd, kakoršnega smo ob lanski javni telovadbi izpostavili večini telovadčev, izvedba vaj natančna, jednako merna in lična. V orodni telovadbi se ljubljanski „Sokol“ pač lahko meri z najuglednejšimi telovadskimi društvi. Omeniti je zlasti dobrega vkusa v spojitvi posameznih vaj v značne in skladne sestave. Pri boksu so se posrečile vse sestave, izvzemši jedno. Da bi še bil izvajal dovršeno, ne ga trditi. Saj bi pa bilo to naravnost čudo, ako pomislimo, da še pol leta ni tega, ker so ga videli ljubljanski telovadci v prvi v Celju pri telovadbi čeških Sokolov, in da je treba minujajoče točnosti tako v izvedbi posameznih jako težkih gibov, kakor glede njihove uravnave z gibi sotelovadčev, kar se da doseči le z dolgotrajno vadbo. Pri boksu so izredili telovadci nad 800 gibov. Boks vpliva zrcamenito na ves mišični sistem. Zlasti pa se izdatno gibljejo nekatere nožne mišice, ki prdajo pri drugi telovadbi le malo v poštev. S tem, da je ljubljanski „Sokol“ vpeljal boks v svoj telovadbeni sestav, je iz nova pokazal pohvale prizadevanje, nutili svojih članom prilagodit, vsestransko si izuriti telo. Žal, da raste število telovadčev tako strahno počasi. Zlostna resnica je, da večina naših omikancev v telovadbi ne vidi drugega, kakor nepotrebno otročje prekcavanje in premetavanje: ne zdi se jim vredno, uleževati se takih vaj, kaj pa še, da bi duže navajali k temu, da bi vstopili v sokolska društva in vadili pri marsikom po telovadbi kar kričeče telo. Celo nezmyselno se jim pa vidi, da bi mogli narod imeti kako korist od telovadbe. No, v drugih narodih vlada drugačno mnenje! Čehi zmatrajo telovadbo za najboljšo sredstvo v to, da postanejo in ostanejo vztrajni, delaven, skrajnje odporni in največjega razvoja zmožen narod. Nemci so bili prvi, ki so izpoznali veliki pomen telovadbe za narodno vzgojo in vse narodno življenje: danes imajo že 6000 telovadnih društev z nad pol milijona člani, okoli 300 000 telovadci in 30 000 vaditelji. Francozi so prepričani, da je za njihov, fizično čim dalje bolj propadajoči narod telovadba jedina rešitev. Slavní romanopisec Emil Zola trdi sledaje celo o francoskem in sploh modernem slovtvu. V svoji ravpravi „O literaturi in telovadbi“ pravi, da klasiške dobe nastajajo, kadar so živci in kri jednake moči; narobe, kadar nadvladujejo živci ali kri, rode se proizvodi bujno cvetoče poživljenosti ali blazne genijalnosti. „Telovadba je največjega pomena za našo npravstvenost, naše slovtvo, za celo našo dobo... Bila je družabna potreba, akoro nabožnost v grški dobi in v srednjem veku; bila je zabava, mrzka strast za rimskega cesarstva; v nas ima biti navaden lek, preservativ proti blaznosti... rad bi imel trapez, da si okrepim roke in oprostim možgane. Tu na zidu pred menoj žari geslo: „Mens sana in corpore sano“... V. M.

K tekmovalni telovadbi ljubljanskega „Sokola“ se je priglasilo v nižem oddelku 8 telovadčev, v višjem 0. Tekmovanje v nižem oddelku se je izvršilo v sredo, dne 15. dec. Prvi je bil hr. Adolf Petrin (876 pik izmed 100 možnih), drugi hr. Fran Bomač ml. (633 pik). V vzd-govanju ročkov je bil najboljši hr. Petrin (30 kg: 53krat), istotako v plezanju po 7 m dolgi vrvi (8 sekund), Najvišje je skočil hr. J. Petrič, namreč 1.45 m, kar je za nižji oddelok lep uspeh.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 24. decembra.

— (Osobna vest) Pravni praktikanat pri dež. sodišču ljubljanskem gosp. Edm. Mühlstein je imenovan avstulantom.

— (Električna razsvetljava v Ljubljani) Novo leto nam prinese še dolgo pričakovano električno razsvetljavo ljubljanskega mesta. Vsa dela v centrali in v tokovodni mreži so namreč v toliko dovršena, da se bode dne 1. januarja 1898. pričela redna razsvetljava javnih cest in ulic, kakor tudi privatnih lokalov. V centrali je dozidan vodnjak, ki je delal največ preglavice, in montirane so v njem sesalke. Parna stroja sta že povsem dovršena in tako tudi dinamo-stroja z vsemi potrebnimi aparati na stikalnici. Parni stroji takó nepridržano mirno in tiho; človek, ki stoji poleg njih, komaj zapazi, da deluje poleg njega moč s 400 konjskimi silami! Elektrovodna mreža je vsa prečiščena glede izolacije in dobrih zvez; končno so tudi akumulatorji, ki so nastanjeni v mestni hiši, povsem montirani in te daj se vrši njih polnitev. Kakor se kaže, se vse naprave vjemajo in ni dvoma, da bode 1. januarja pravi praznik za vse udeležene faktorje, ki so sodelovali pri tej ogromni in težavni napravi. Kakor čujemo, vrnil se bode dne 1. januarja ob 11. uri zjutraj slovesno otvorjenje v centrali, ki bode ob enem spojeno z blagoslovljenjem poslopja in strojev po gosp. šentpeterskem župniku Malenšek. Ob dveh popoldne bode v veliki dvorani „Narodnega doma“ obed, na katerega vabi župan vse občinske svetnike, sodelovalce in tehnično osebje mestne elektrarne. Zvečer, ko se začne razsvetljava po mestu, si bode občinski svet in corpore ogledal posamične ulice in trge. — Umeje se, da bode našim čitateljem o priliki podali podrobnejši opis velenanimive nove elektrarne.

— (Repertoire slovenskega gledališča.) Prihodnja predstava bode v nedeljo, dne 26. t. m., in se bode pela opera „Trubadur“. Koj po praznikih se uprizori nova opera „Halka“, katero je zložil poljski skladatelj Moniuszko. Vsebinsko libreta pričbimo, kakor običajno, nekaj daj pred predstavo. Drama studira zdaj znano igr. „Narcis“. Z ozirom na vnanje obiskovalce je začetek nedeljske predstave ob 7. uri.

— (Društvo „Gospodinjstva šola v Ljubljani“) Iz odbora tega društva se nam poroča: K društvu „Gospodinjstva šola“ pristopilo je v prvih dveh mesecih njegovega poslovanja blizu 200 letnih in 20 ustanovnih členov. (Letnina znaša najmanj jedno krono, ustanovnina pa 30 gl. najedenkrat ali pa tudi v obrokih) Imena ustanovnikov se bodo svojočasno objavila v časnikih. Za danes omenimo, da je njega prevzvišenost kazonadškof dr. Jakob Misia s prinosom 50 gl. postal ustanovni člen našega društva. Naj najde obilo posnemalcev! Nadejaje se sl. občinski svet ljubljanski stavi v proračun za l. 1898. podporo naši šoli v znesku 500 gl., za kar mu bode tem potem izročena topla javna zahvala. Društvo si je izbralo svojo učiteljico-voditeljico v osebi g. Julije Moosove, umirovljene voditeljice mestne dekliške osmerazrednice v Ljubljani, katere je obljubila za nekaj časa posvetiti svojo izredno pedagogičko in gospodinjko zmožnost bodoči društveni šoli in odide v kratkem za nekaj tednov na Dunaj, da si popolni svojo nabrazbo na gospodinjke šole dra. Migerke. Meseca marca ali aprila prihodnjega leta otvori se prvi dvamesečni učni tečaj. Kakor je iz rečenega razvidao, deluje to najmlajše društvo marljivo in dakeki društveni odbor se žrtvuje s navdušenjem in vztrajno, da doseže čimprej stavljeni si smoter: otvoritev prve gospodinjke šole na Slovenskem. Želeli je, da najde to društvo povsodi, osobito pri gospeh in gospodinjah blago naklonjenost in odprte roke, saj smoter društva je preblag in človekoljuben: razširjati razumno, varčno gospodinjstvo v vse ženske slojeve.

— (Narodna čitalnica) XLII. občni zbor narodne čitalnice ljubljanske bo v sredo, dne 20. decembra 1897. l. ob 8. uri sveder v mali dvorani „Narodnega doma“. Dnevni red: 1. Nagovor predsednikov. 2. Poročilo blagajnikov. 3. Volitev odbora. 4. Volitev preglednikov računov. 5. Posamezni predlogi.

— Daje v prilogi. —

— (Občni zbor „Slovenskega učiteljskega društva“) Bo v torek 28. t. m. ob 8 uri dovo-
ljuje v mali dvorani „Narodnega doma“. Poleg
običajnih točk so na dnevnem redu tudi tri nove
točke in sicer: „O naši stanovski organizaciji“ (g.
E. Gangl); „O stalnih okrajnih šolskih nadzornikih“
(g. J. Likar) in „O ponavljajoči se“ (g. J. Likar).
Dne 27. t. m. bo pa ob 6. uri zvečer v kavarni
„Nar. doma“ občni zbor „Društva za zgradbo učiteljskega doma“.

— (Učiteljski večer) „Slovensko učiteljsko društvo“ priredi v ponedeljek, dne 27. t. m. ob 8. uri zvečer v mali dvorani „Narodnega doma“ zabaven večer na čast tovarišicam in tovarišem s dežele. Pri tem „večeru“ bo sodeloval iz prijaznosti do slovenskega učiteljstva tamburški zbor, sl. pevski zbor „Slavec“, baritonist R. Vrblin in pianistinja gđ. Bilinova. Gosti dobrodošli!

— (Pevsko društvo „Slavec“) Ker ni bilo mogoče društvo dobiti za običajno Silvestrovo veselico primernih prostorov, priredi „Slavec“ dne 1. januarja p. l. veliko „Novoletno veselico“ s plesom v „Narodnem domu“, prirejeno v slogu dunajskih Roacherjevih večerov. Poleg vojaške godbe in petja sodelujejo iz prijaznosti g. režiser I. a. m. a. n. in g. Perdan, v povsem novih humorističnih prisojih in dvoslojnih skulpti. Nekaj novega in zanimivega bodo pri tem večeru „Akrobatske vaje“, katere bodo iz prijaznosti izvajali gosp. M. Benčan ter tri in deset let stara brata Z. b. u. k. o. v. a. k. iz Celja, o katerih nastopih je „Domovina“ kaj laskavo pisala. Pevski zbor pa se poleg drugih skladb vidi, za celico Zajčevu sinfonično glasbo shao „More“ za miki zbor z orkestrom, ter za šaljivi čveteropev „Vinska poskušnja“. Nastopni vzpored prihodimo v jedni prihodnjih številkih.

— (Zabavni večer „Planinskega društva“) ki se je vrtil sredi v čitalnični kavarni, je privabil lepo število za planinstvo se zanimajočih dam in gospodov. Po pospravi društvenega predsednika prof. Orožna, ki je konstatiral, da si pridobiva društvo vedno novih članov ter da reklamirajo in fot. smaterski klub pravilno vsevato, je predaval prof. Macher o Kotoraki boki. Predavanje je bilo zares prav zanimivo. Gosp. profesor je najprej na kratko orisal zgodovino in lego Kotorja, popisal značaj, življenje, navade in veselice „Bokeljcev“ ter dodal tudi nekaj opomb o junaških Čraogorcih, ki pa nikakor niso tako trezen in idejalen narod, kakor jih je opisovala nekdanja v „Slov. Narodu“ neka grupa. Ker je prebil prof. Macher mej Bokeljcev in Čraogorci dolgo vso let, je umljivo, da je bilo njegovo predavanje temeljito in avtentično. Želeli je, da predava g. profesor v prihodnje še o intimnem družinskem in družbenem življenju Dalmatincev in Čraogorcev, saj jih posnamo, da si smo si najbližnji sorodje toli malo!

— („Meščanska bolnica“) Poslopje meščanske imovine v Spitalskih ulicah, tako imenovana „meščanska bolnica“, ki je v treh frontah že dograjeno, se bode spomladi tudi v Ljubičevih ulicah spopolnilo, ker se je pred kratkim odkupila še Föderlova hiša, ki je dosedaj ovirala celotno gradnjo. Hiša se bode s novim letom ispraznila in takoj podira.

— (Zdravstveno stanje v Ljubljani.) Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 12. do 18. decembra kaže, da je bilo novorojencev 7, mrtvorojencev 2 umrlih 17, med njimi je umrl 1 sa jetiko 2, sa vnetjem soplaih organov 2, za različnimi boleznimi 12. Med njimi so bili tuji 4, iz zavodov 5. Za infekcijoznimi boleznimi so oboleli, in sicer: za škariatiko 1, za grižo 1, za vrtico 3 osebe.

— (Imenovanja pri pošti) Poštni asistentje gg. Adalbert Schiffer v Trzinu, Kaucijan Hapaher v Pasianu in Peter Kebab v Trstu so imenovani poštarnimi oficijali.

— (Politično in gospodarsko društvo za Notranjsko) sklicuje javen shod na 26. decembra 1897. popoldne v 4. uri v Postojnski v hotelu „pri ogerki kroni“ s sledečim vporodom: 1. Poročilo dr. poslanca gosp. Andrija Ferjančiča. 2. Poročilo dr. poslanca gosp. Josipa Lemarčiča. 3. Slučajnosti. Opasnosti političnega položaja po zadnjem zasedanju državnega zbora in pri sedaj vladajočih razmerah silijo nas, prositi od naših poslancev pojasniti sedanjega položaja in njihovega stališča za prihodnji čas. Gotovo mora imeti oobito poročilo naših državnih poslancev v vsakem oziru dobrodojem upliv na volilce in na širše občinstvo spleh. Politično in gospodarsko društvo pričakuje torej vestranske udeležbe pri tem shodu, h kateremu s tem najljubše vabi.

— (Isjave slovenske vzajemnosti) Občni zbor občine Begunje je vzprejel soglasno nasledajo resolucijo: „Občni odbor Begunje za Goronjskem se s veseljem pridružuje isjavi ljubljanskega občinskega sveta s tem, da izraža svojo radost na solidarnem postopanju slovenskih državnozbornih zastopnikov s iskreno željo, da jih v prihodnje nič

ne razdružijo — in s tem da čestita predsedništvu poslanske zbornice na njega možatem postopanju napram surovostim in brutalnostim nemških opozicijonalcov.

— (Nesreče na dolenski železnici.) Slavno vodstvo državnih železnic v Beljaku nam piše: Na Vaš v cesenjem listu z dne 30. novembra pod naslovom „Nesreče na dolenski železnici“ objavljeni dopis, daje se sledeče na znanje: Preiskave glede dveh nesreč, nastalih na dolenski železnici so pokazale, da v omenjenih slučajih železniškega osebja ne zadene nikaka krivda, temveč je iskati vzrok nesreče v nepredvidnosti dotičnikov. Podpisano c. kr. vodstvo državnih železnic imelo je že v dopisu z dne 2. junija t. l. št. 9388 priložnost poudarjati, da so dolenske železnice izgrajene kot lokalne železnice ter je v ogib nesreč prebivalcem dotičnih krajev, skozi katere pelje železnica, potreba primerno opreznosti. V omejenem dopisu stavila se je ob jednem priča, da izoli slavno uredništvo v „Slovenskem Narodu“ prebivalce tikajočih se krajev polgoma podučiti, da naj pazijo na vlakovski promet posebej na krajih, kjer pelje cesta preko železnice, ker častnikarstva poklic v prvi vrsti je, priobčevati ljudemaka pojasnila. Ako bi pa nasproti temu Vaš cenjen list priobčil to pa tam dopise, kateri bi razširili mej mejaši železnice mnenje, da so kot lokalne železnice izgrajene dolenske železnice primorane za varnost oseb na prehodih skrbeti, gojila bi se s tem le nezadovoljnost v občinstvu brez upanja na kako premembo obstoječih razmer lokalne železnice. Z preobnovo omenjenih železnic v glavne železnice, četudi il vrste povzročili bi se veliki stroški, promtoi stroški bi se povišali, valed česar bi tudi železniško podjetje vsakaki živeli izgubilo. Ker se tiče ne ugodnih razmer pri postajališču Želca, daje se složbovljudno na znanje, da je dotična zadeva valed preložitve rampe z doem 25. marca 1897. popolnoma poravnana.

— (Šinkovčeva pesem.) Iz Jesenic se nam piše: D bili smo po čelem Kranjskem znanega „Gospoda“. Piše se za Šinkovca in je mej vsemi krajskimi duhovniki samo Koblar še manj spoštovan, kakor on. Ker sem je bilo znano, kako je ta Šinkovec drugod žvrgolel, prosili smo knezoškofa Mešio, naj nam nikar ne pošlje tega ptica, toda naša prošnja ni bila uslišana. Dasi je Šinkovec šele nekaj mesecev administrator pri nas, boča biti vendar absolutni gospodar naš. Ustanovil si je svoje katoliško delavsko društvo in bi rad s sestavo bodil po Jesenicah, s prižnice pa nas pr glaša za največje grešnike, sebe smega pa za največjega svetnika. V sedanjem adventnem času je zahteval, da moramo Jeseničani priti k spovedi in sdaj se govori, da neboha tovariška delavka ni dobila od vese, ako si obljubila, da ne pojde nikdar več na nobeno veselico in na noben ples. No Šinkovec je s svojo pesmijo dosegel ravno nasprotni uspeh kakor je mislil: vse se mu smeje in vse ga grozno spoštuje, slasti odkar so postale znane podrobnosti o njegovem delovanju v drugih krajih.

— („Narodne čitalnice“ v Kamniku) XXX redni občni zbor aborovati ima v nedeljo dne 26. decembra t. l. ob 1. uri popoldne v drašt. eni dvorani s sledečim dnevnim redom: Nagovor pred sednikov, poročilo tajnikovo, poročilo blagajnikovo in slučajni nasveti. P. t. blani ki se tam potom še jedenkrat vabijo k obilni udeležbi, opozarjajo se na prvi odstavek § 82 drašt. enih pravil.

— (Efektna loterija) Finančno ministerstvo je gasilnemu društvu v Kamniku dovolilo, da pri redi l. 1898 v društvene namene efektne loterije.

— (Pevsko društvo „Zarja“ na Brdu) pri redi dne 26. t. m. v prostornih g. Josipa R. a. s. svoj letni občni zbor s običajnim vporodom: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Slučajnosti. Po občem zboru petje in prosta zabava. Posebna vabila se niso ras pošilala.

— (Čitalnica v Postojni) Pri sedaji odbo-
rovi seji čitalnice dne 19. decembra t. l. so bili izvoljeni gg.: A. Ditrich predsednikom, F. Arko podpredsednikom, O. Dev tajnikom, P. Kraighar blagajnikom, L. Gorjup knjižničarjem, G. Pikel in R. Šeber namestnikoma.

— (Strah za pujsko gimnazijo) Graška „Tagespst“ je včeraj priobčila jokav članek proti nasvetu, da se podržavi deželna gimnazija v Ptuj. Članek priznava, da so deželne finance štajerske slebe in da bi si dežela vsaj nekaj opomogla, ako bi se podržavile deželne srednje šole, toda podržavljenju ptujake male gimnazije se upira, češ, če bi bila v rokah države, bi kmalu postala — slovenska. Ta strah za nemški značaj ptujake nižje gimnazije je najboljša ilustracija narodnostnih razmer na tem savodu. Nemci bi se za to gimnazijo gotovo ne bali, ako bi jo obiskovali nemški dijaki, a prav ker vedo, da je ogromna večina ta savod obiskujočih dijakov slovenske narodnosti in da sedanja jezikovna uredba ni primerna ter bi jo država prej ali slej pridrugčila razmeram in potrebam primerno, zato se trusejo in sabtavajo, naj dežela ne da savoda na noben način iz rok, ampak naj ga rajši še razširi. Kaj na to, če jej to pro-

uzroči izdatnih stroškov, ko gre za germanizacijo slovenske mladine.

— (Okrajni zastop celjski) je v svoji zadnji seji dovolil 500 gld. za spodnještaterski jubilejski zaklad, kateri se ustanovi v prošlavo petdesetletnega vladanja cesarjevega in sklical prositi pravosodno ministerstvo, višesodno predsedništvo in predsedništvo okrajnega sodišča celjskega, naj se za celjsko okrajno sodišče napravijo dvojezični napisi in naj se odpravijo škandalozna razmere pri tem sodišču, kjer leže rešena vloga po dva in tri meseca, predno se dostavijo stankam. Končno je za-top izrekel državnozborni večini zahvalo in priznanje.

— (Telefon v Mariboru) Državno telefonska omrežje v Mariboru orisalo se je interurbanej telefonski prog: Dne 1. Trst ter se začne promet 27. decembra 1897. Pristojbina za govorjenje mej Mariborom in Ljubljano znaša 80 novičev. Od omejenega dne naprej moraj se iz javne govorilnice (glavni poštni urad), kakor tudi iz vseh na ročniških postaj državnega telefonskega omrežja v Ljubljani govoriti z javno govorilnico in naročniki v Mariboru proti pristojbi 80 novičev.

— (Skrivnostni umor) Na Poličkem vrhu pri Jaremni v mali raskem okraju stanoval je posestnik F. Frlinc sam s svojo ženo v svoji hiši, ne daleč od hiše pa prebiva njegov zet. Pred nekaj dnevi našli so ljudje Frlinca in njegovo ženo grozno razmesarjena v njihovi hiši in doglalo se je, da sta morala biti vsaj tri dni prej umorjeni. Kdo je morilec in kaj je uzrok umoru še ni znano. Čudno je to, da zt Frlincev ni nič vedel o storjenem zločinu, dasi je navadno on krmlil Frlincevo živino in prihajel vsak dan v tastovo hišo.

— (Shodi po Koroškem.) Pše se nam: Katoliško politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem je poslednji čas posebej marljivo, kajti prireja shod za stodom po raznih krajih slovenskega dela Koroške. Ob božičnih praznikih na pravi dva shoda, in sicer jednega blizu Rožeka v Puhmi na sv. Št. fana dan in drugega v Železni Kaplji na sv. Janeza dan. V tem kraju pravi, da še ni bilo nobenega slovenskega shoda, a ljudstvo je pa vendar po večini še močno narodno vkljub silnemu pritisku nemškutarjev. Teda bode ta shod, kakor tud v Puhmi, kjer imajo v kratkem občinske volitve, pravi „Christkindl“ za slovensko ljudstvo. — Vrhu teh dveh shodov bode tudi na sv. Št. fana dan slovenski shod v Borovljah. Govorilo se bode o delavskem in kmetskem vprašanju. — Tudi nasprotniki fré po dežli kakor metalji, da bi posebej v slovenskem delu Koroške dosegli kakih uspehov. Slovenski rojaki-bratje, pozagajte nam v našem težavnem poslu, potesiti sovražnika nazaj.

— (Koroške novice) Poslanec Hinterhuber je odločil v resnici svoj delatno in državnozborni mandat valed znane pravde z izžetjem Čebulom. Priporočuje se, da bode zopet izvoljen. — Zadoja številka „Mra“ je bila zaplenjena valed nekoga dopisa iz Dobrilevesi, ki pripoveduje o oprostitvi štirih odtih fantov, zatoženih in kaznovanih, ker so letos žgli Ciril Metodov kres Zatožence je junaško zastopal slovenski koroški odvetnik g. dr. Al. Kraut.

— V celo škem občinskem sasepu se je vzprejel nov stavbeni red, ki se je izročil deželnemu odboru, da ga predlož končno deželnemu zboru v potrjenje.

— Pri občinskih volitvah v Šmartnu pri Beljaku ie v Vetrnju so smagali nemštarnji. — Deželni glavar koroški, gr f Zeno Gräa, je imenovan tajnim svetnikom. — Nasprotni listi so nam vedno za petami. Tako se je spravila v zadnjem času znana klepetnja „Freie Stimmen“ nad slovenskega odvetnika g. dr. Krauta, češ, da je vloži proti nekemu posestniku iz K. marove vesi slovensko tožbo valed nekoga dolga pri slovenski posojilnici celovski. Mož je Slovesec in je ob času, ko je vadignil denar, prav dobro govoril tudi slovenski a sedaj po zadržlu „Freie Stimmen“ ne zna več. Čadno!

— (Istrski deželni zbor.) Premišljanje istrskega dež. zbora iz Poreča v Palj je gotovo dejstvo. Lahi škripljejo sveda s robmi, in ker smatrajo slovenske poslance za provzročitelje te premestitve, se že pripravljajo na osveto. Hovatehim in slovenskim poslancem naslanjajo, naj nikar ne mislijo, da se jim bo v Palju boje godilo, kakor v Poreču, češ, pujsko prebivalstvo je odločno italjanskega mišljenja in bo proti hrvatim in slovenskim poslancem postopelo prav tako, kakor poreško. Očitno je, da hodoje L. bi zahujekti pujsko občinstvo proti slovenskim poslancem in prav lahko je mogoče, da budo slovenski poslanci v Palju izpostavljeni takim napadom, kakor v Poreču, slasti ker je pujska policija v laških rokah.

* (Vasilij Verelčagin) razstavi svoje slike, slasti pa Napoleona v času v aprilu pr. l. tudi v Zagrebu. Zagrebško društvo za umetnost priredi razstavo v dvoranih glasbenega društva. D. siravno bo imelo veliko troškov, bo vetopaten vendar kolikor

možno niska, da se seznanj čim največ hrvatskega občinstva z deli tega slovanskega velikan-umetnika, kateremu odrekojo slavo in priznanje le nemška fanatičnost in pa novooč-goi dekadentski mazaki.

* (Neškodljive smodke) Tajni dvoraj svet-nik profesor Gerold v Halli je iznašel način prire-janja smodk, da bode poslej nikotin tobakov po-vsem neškodljiv. Tobaku se namreč pridene origa-num vulgare, t. j. divji majaron, ki bo nikotinov strup docela uničil. Žal, da ima Gerold patent na ta novi način pripravljajja neškodljivih smodk.

* (Slabejši spol*) se imenujejo navadno vedno ženske, a zdravniška statistika je sedaj do-gnala, da so ženske trdnjše v prenašanju ne-varnih operacij od mož. S številkami je dokazano, da so odstotki umrlih žensk mej najhujšimi — trebušnimi in žlednimi — operacijam mnogo manjši kakor odstotki umrlih mož. Torej argument, da ženska moza nadkriluje tudi glede trpežnosti.

* (Dohodki Daudeta) Z dvema frankoma v žepu, v revni obleki in v samih galošah je prišel l. 1857 Alfonz Daudet v Pariz, kjer mu je brat Ernest preskrbel skromno službo. Spočetka ni imel Daudet kot literat nikakega ugleda, še manj pa — zaslužka. Z romanom o Flomostu in Ruelerju pa je postal nakrat slaven. Roman za romanom je dobro prodal, tako da je zaslužil do l. 1874 vsako leto vsaj 5000 frankov. Od l. 1878., ko je stal Daudet na vrhuncu slave, pa je dobil vsako leto nič manj kakor 100 000 frankov.

* (Žensko, ki je spisala Odisejo) je po-gruntal londonski profesor, „pizolovec“, preiskovalec grških starih rokopisov Samuel Butler. Po dolgo-trajnem raziskovanju je ta vsor preiskovalcev do-gnal, da more biti Odiseja le delo ženske; dalje je Butler dokazal, da je bila ta ženska epik mlad, svojeglasen in še samc končno je našel Butler še to, da je ta ženska žila v Trapani na Siciliji ter da je bila bržas Navsikaia, hčerka kralja Fejakov.

* („Mrtvo mesto“) se imenuje najnovejša drama italijanskega pisatelja Gabriela d'Annunzie, katero kanijo predstavljati v Rimu „Mrtvo mesto“ so starodavne Mikene, domovina Atreje, sina Pe-lopea ter njegovih potomcev. Ti ter žena Atrejevega brata so tudi glavne osebe v d'Annunzijevi drami, o kateri so se strokovnjaki jako pohvalno izrekli. Glavni ulogi bodeta imela slavna igralka Eleonore Duse in Ermete Zacconi. Arheolog prof. Spi-nazzola, specialist o grških starinah, kateri dobro pozna Mikene, bode pa preskrbel inscenacijo in de-kozacijo drame.

* (Strup za trtno uš) V Parizu je poročal Dubois v akademiji znanosti, da je našel mikro-organizme, kateri uničijo trtno uš. Našel jih je v mešanici zemlje in gnojja, katera je bila zaka-pana petdeset metrov globoko pod zemljo. Ta strup povzroča pri nekaterih polkralcih, h katerim spada tudi trtna uš, pravicato epidemijo. Da bi bilo le res!

* (Hudiča ima v sebi) Kakor pripovedujejo poljski listi, je imela služkinja iz Njenardovke pri Sokolovu hudiča v sebi. A ko je prišla pod zdrav-niško in policijsko nadzorstvo, se ni hudobni duh, kar nič več pojavil; menda se boji policije.

* (Nasadi vijolici) V Italiji imajo ogromne nasade vijolic, iz katerih delajo žensetu tako pri-jeten vijoličen parfam. Tako na pr. je izvozila To-svana 1.000 000 kilogramov in Verona z okolico 150.000 kilogramov posušanih vijoličnih koreninac.

* (Grozna nesreča.) Pri borbi z biki v Grad-lari na Španjaskem je podrl besen bik ograjo, pri-divjal mej prestrašene gledalce ter jih osem umoril. Ljudje so bežali na vse strani mej groznim kriča-njem in jokanjem. Mej begom je bilo 30 ljudij ne-varno, 80 pa lahko ranjenih.

* (Drevesa, katera ne gore) rastejo v Ko-lumbiji ter tudi drugod v južni Ameriki. Prebivalci tamošnjih krajev sažgo vsako leto pašnike, da zraste lahko zopet druga trava, ko poneha dež, ia tedaj pogori vse, le neke vrste dreves, katere ime-nujejo učenjaki „Ropala obovata“, ostanajo. Ta drevesa so majhna, šibka, skrivljena ter imajo trdo listje in nezastno cvetje.

* (Urednik brez rok.) V Texasu, v Mont-Plessantu je urednik ter lastnik lista „Times Re-view“, Aaron Smith, kateri ne piše z rokami, kakor drugi ljudje, ker jih nima, ampak z nogami, ali pa z usti. Tudi na glasovirju ume igrati z no-gami, kakor drugi ljudje z rokami.

Darila:

Podpornemu društvu za slovenske viso-košolce na Dunaju došla so poslednji čas sledeča darila: Slovenec na Dunaju, ki ne želi biti imeno-van, pristopil je k društvu kot ustanovnik s petdeset goldinarji, želeč, da mnogo rojakov pristopi k pre-potrebni mu društvu kot ustanovniki o priliki vla-darske petdesetletnice Nj. V. cesarja. Na Dunaju so dalje darovali: P. n. gg. državni poslanci: Dr. Ivan Krek 6 gld.; grof Koronini-Kronberg, kanonik Lambert, Einspieler, dr. Andrej Ferjančič, dr. Anton Gregorčič, (društvo ustanovnik), Josip Kušar, Vilj. Pfeifer, (društvo ustanovnik), Fr. Povše, dr. Ivan Šušteršič, in dr. Ig. Žitnik po 5 gld.; Dr. Lavoslav Gregorec, vit. Berke in župnik Jos. Žičkar po 3 gld.; Da Dunaju so dalje darovali: Gospa Marija dr. Pri-možičeva, c. kr. prof. soprega, gg. Al. Kremžar, mag. svetnik, Jos. Stritar, c. kr. prof., dr. Klem.

Seschan, dvorni in sodni odvetnik, dr. Al. Horau, dvorni in sodni odvetnik, Ivan Lutar, višji revident južne železnice, po 5 gld.; Dr. Janko Hočevar, no-tarski kandidat, 10 gld.; Peter Hla'ar, nadfizičal sev. zah. ž. l., 3 gld.; Anton Koželj, vzgojevalec (društvo ustanovnik) 2 gld.; Dr. Anton Primožič, 1 gld.; Jarnej Andrejka, c. kr. ritmojster Nj. Vel. arcijske garde, 3 gld. V Kamoiku so darovali: Gg. Ivaa Muraiik, veleposelnik in Josip Orel, tr-govec, po 5 gld.; vd. g. Ivan Oblak, kanonik in dekan, 2 gld.; v Ljubljani: gg. dr. Val. Krisper, odvetaik, 1 gld., Dr. Andrej Kuhar, not. kandidat, 1 gld., Ant. n. Krejči, 50 novč. V Lutomeru: Gg. Dr. France Rosina, odvetnik in dež. poslanec 5 gld.; gg. Ivan Franke, c. kr. profesor v Ljubljani in dr. Ed. Volčič, c. kr. sodni tajoik v Novemestu po 50 novč. Gosp. Anton Flis, knjigovodja na Vrdu pri Vrhniki je društvu poslal 19 gld. 50 kr., katere so d rovali: Gospa Marija Kotnik, veleposelnica na Vrdu, 5 gld.; gg. Gabrijel Jelovšek, dež. posla-nec in J. sip Lapačič, tovarnar in dež. poslanec, po 3 gld.; gg. M. Bril trgovec in Anton Flis, knji-g. vodja, po 2 gld.; gg. C. Komatar, c. kr. notar, Ivan Gruden, c. kr. da. kar v. p., gospa Frančiška Krenčan, krčmarica in g. Bogdan Kobal, c. kr. dež. sod. svetnik po 1 gld.; g. dr. Farlan, c. kr. sodni pristav 50 novč. — Vsem plemenitim darovalkam in blagim darovalcem budi za vsak dar najiskre-nejša zahvala! V treh mesecih (okt. nov. dec.) se je oglasilo 50 revnih velikošolcev za podporo; pod-pore je prejelo 48 dijakov! — Vsak, kdor more vsaj daruje za bedne mlade rojake v tujem mestu. Vsak dr. bode hvaležno prevzel društveni blagajnik vd. g. Franc Jančar, monsieur, pepeški častni ko-mornik, župnik nemškega vit. reda, Danaj, I. Sin-gerstrasse No. 7. —

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 24. decembra. Notar v Gornjem gradu Anton Svetina je imenovan notarjem v Pliberku.

Dunaj 24. decembra. Ministerski svet je imel včeraj zvečer zopet dolgo sejo, v kateri se je posvetoval o zaključenju držav-nega zbora in o modifikaciji je-zikovnih naredb. Nemški opozicijski listi javljajo, da hoče vlada zaključiti zasedanje državnega zbora, da odstrani na ta način se-danji prezidij, in pravijo, da je poljski klub pripravljen, žrtvovati Abrahamowicza. Glede modifikacije jezikovnih naredb se javlja, da namerava vlada pustiti nespremenjene vse do-ločbe sedanjih jezikovnih naredb glede notra-njega in zunanjega uradnega jezika, da pa hoče premeniti določbo glede jezikovnega znanja uradnikov in sicer na ta način, da v nemških okrajih ne bo treba vsem uradnikom znati češki, v čeških okrajih pa ne bo treba vsem urad-nikom znati nemški.

Dunaj 24. decembra. Uradna „Wiener Zeitung“ prijavlja danes naredbo skupnega mi-nisterstva, s katero se dovolijo krediti za podporo po ujmah in povodnjih oško-dovanih okrajev. Ta uradna publikacija je najdrastičnejši dokaz, kake razmere je ustva-rila nemška obstrukcija, ker se je celo tako pomožna akcija morala izvršiti neparlamentar-nim potom, zajedno pa naznanilo, da hoče ministerstvo vladati s pomočjo § 14.

Dunaj 24. decembra. Danes razglašena cesarska naredba glede kreditov za podpore po elementarnih nezgodah oškodovanih okrajev, se ujema s sklepi poslanske zbornice. Vlada je za podporo prizadetih okrajev dovolila vsega skupaj 870 000 gld., kakor je določila poslanska zbornica. Največ tega priboljška pride na Češko.

Dunaj 24. decembra. V političnih kro-gih se govori, da misli vlada nasvetovati des-nici, naj meseca marca, kadar se po njenih intencijah zopet snide drž. zbor, voli namesto Abrahamowicza bivšega finančnega ministra Bilinskega predsednikom poslanske zbornice.

Celje 24. decembra. Zloglasni Wolf je prišel včeraj sem. Celjsko nemškutarstvo ga je hrupno vzprejelo in mu izročilo lovorjev venec s pruskimi trakovi.

Praga 24. decembra. Splošno je raz-širjeno mnenje, da so vsa poročila o napadu na nemško šolo v Vršovicah do cela neosno-vana in da si je dotični redar vso stvar iz-mislil. To mnenje izrekajo tudi vsi listi. Da-našnji „Narodni Listy“ so o stvari pisali jako obširno, pa so bili zaplenjeni.

Brno 24. decembra. Srbski tehnik Vla-dimir Maksimovič je naznanil rektoratu, da ga nameravajo Nemci ubiti, ker je Slovan. Prosil

je, naj ga kdo spremi na kolodvor. Spremil ga je vseučiliški kancelist in se z njim peljal do postaje Modrice. Tu je Maksimovič z nožem napadel kancelista in ga nevarno ranil, potem pa skočil skozi okno.

Budimpešta 24. decembra. Parlament je nastopil božične počitnice, katere pa bodo letos le jako kratke, kajti že v ponedeljek bode zopet seja. Nadaljevala se bode razprava o provizornem uveljavljanju nagodbe, toda ker se je kompromis razdril, že zdaj ni več upanja, da se stvar dožene. Vlada je vsled tega v naj-večji stiski. Ministerski svet je skoro perma-nentno zbran in se posvetuje, kaj storiti prvega januarja, če parlament razprave ne dožene.

Budimpešta 24. decembra. Neodvisna stranka je sklicala na dan 26. decembra shod zaupnih mož iz cele dežele, da demonstruje proti carinski in trgovinski skupnosti mej Avstrijo in Ogersko.

Budimpešta 24. decembra. Skrajna opozicija grozi z največjim odporom, ako se nagodbeni provizorij uveljavi naredbenim potem. Večina je za to, da se v tem slučaju vlada kar najostreje interpelira, kako se more predzniti, kršiti na tak način ustavo, potem pa prihajati k sejam s palicami in siloma one-mogočiti vsako zborovanje. Mirnejši elementi svetujejo, naj se zadovolji opozicija z oklicem na narod.

Dubrovnik 24. decembra. Vsi miriditski glavarji so se zbrali v Skadru. Vali jim je v imeni vlade zagotovil važne koncesije.

Benetke 24. decembra. Don Karlos je poklical iz Gradca dvornika dona Alfonza, Ayanza, in ga z velevažno politično misijo poslal na Španško.

Narodno-gospodarske stvari.

Osební kredit po kranjski deželi.

(Spisal Ivan Lapažne.)

II.

Kako dobe osební kredit mali kmeti in posestniki?

4.) Uspehi obstoječih zavodov za osební kredit.

b) Uspehi posameznih vrst kreditnih zadrug, po-sebno Raiffeisenovih posojilnic.

(Dalje.)

Omenili smo že, da pripadajo udje kranjskih posojilnic najrazličnejšim stanovom. Jurističnih oseb (društev, občin in drugih korporacij) se le malo sprejme; sicer pa njih vzprejem sploh ni dovoljen zadrugam, ki se ravnaajo po zakonu z dne 1. jun. l. 1889. Mnoge posojilnice so si v svojih pravilih postavile za drugo nalogo, snovati gospodarske za-druge in gospodarska društva ali jih vsaj podpi-rati. Do danes te druge, gotovo hvalevredne naloge še niso mogle povoljno rešiti, ker jim je že to ve-like skrbi delalo, kako dobiti denar za prosilce posojil. Sicer pa s tem niso veliko zamudile, ker deluje na Kranjskem kmetijska družba s svojimi mnogimi podružnicami prav marljivo in v dosego istega namena — poboljšanje pravih gospodarskih razmer.

Da bi se godile zlorabe, ko se jemlje na po-sodo, o tem se sliši kaj malo v javnosti, število takih nesramnih prosilcev posojil znaša morda, kolikor moremo stvar pregledati, le 1%, vseh dru-gih. Kar se tiče vračanja posojil, smo že omenili, da traja isto dostikrat 4 in še več let; vender so posojila, ki bi se še pozneje vračala, redka. Sredstva, katera uporablja posojilnica, da dobi izposojeni de-nar nazaj, so pač različna; največ se navadno opravi z lepimi in prijaznimi opomini; dostikrat plačajo poroki prostovoljno za dolžnika. Redki pa so slučaji, da je posojilnica prisiljena stranko to-žiti pri sodnji, a to vedno — izjem skoro ni — z uspehom.

V občevanju s sodnijo, s političnimi uradi; davkarjimi itd. niso imele posojilnice, kolikor nam znano nobenih sitnostij. Ako so se tu ali tam pri-petile majhne difference, tedaj so bile navadno tako malenkostne, da niso silile v javne pogovore.

(Dalje prih.)

— C. kr. trgovinsko ministerstvo poroča trgovinski in obrtniški zbornici, da je c. kr. finančno ministerstvo z odlokom z dne 6. decembra 1897, šte. 59 692 c. kr. carinskim uradom ukazalo one domače predmete, ki so določeni za oddelek Tarinske razstave l. 1898 „za dela italijanskih dr-zavljanov, ki bivajo stalno v ino-zemstvu“, razstavljati kot negotovo podajo (z-kupilo). Za carine prosti uvoz omenjenih zastavnih predmetov se določa rok do 31. decembra 1898. l. — Ob enem se poroča, da sta se vsled poročila glavnega konzulata v Genovi za mednarodni električni oddelek te razstave, ki je za razstavnike vseh dežel odprto, do sedaj samo dva iz Avstrije oglasila, če-čavno bise v Italiji po mnenji generalnega konzulata v Genovi posebej ugodna delavnost na polji elek-trične industrije lahko odprla.

Poslano.)*

Prošnja do usmiljenih src.

V lepih in vesele božičnih praznikih se čuti siromaštvo, beda in bolezen najhujše. V srečnih dneh pa so človeška srca tudi najsočnejša. Opozorjamo torej na slovensko delavsko rodino, ki gine od mraza in lakote. V. L. N. Šular v Vodmatu št. 114 je na smrt bolan, njegova žena in trije otroci 1½—7 let pa smrtažejo in trpe najstrašnejšo lakoto. Siomamo se jih! Očividec.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon. (1948)

Razširjeno domače zdravilo. Vedno večja po-
praševanja po „Moll-ovem francoskem žganju in soli“ do-
kazujejo uspešni upliv tega zdravila, zlasti koristnega kot
bolesti utešujoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V
steklenicah po 90 kr. Po poštne povzetki razpošilja to
mazilo lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na DUNAJ,
Tuchlauben 9. V zalozah po deželi je izrecno zahtevati
MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in pod-
pisom. 4 (97—17)

Važno oznanilo. V nobenem gospodinjstvu naj bi
ne nedostajala izkušena sredstva: **Dr. Rose balzam za**
želodec in Praška domača mast. Dobiva se v vseh
tukajšnjih lekarnah.

Proti zobobolu in gnjilobi zob
izborno deluje

Melusina ustna in zobna voda

utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.

Cena 1 steklenici z rabilnim navodom 50 kr.

Jedina zaloga

lekarna M. Leustek, Ljubljana, Resljeva cesta št. 1,
zraven mesarskega mostu. (91—50)

Telefon št. 68 v poljubno porabo.

Narodnjake

vabimo, da se odkupijo na korist št. jakobsko-
trnovske ženske podružnice sv. Cirila in
Metoda za praznike in novo leto. Od
kupne zneske vzprejema iz prijaznosti g. J. Lozar
na Mestnem trgu. Imena dam in gospodov, ka-
teri se bodo odkupili, prijavila se bodo v listih.
Podružnični odbor.

Štev. 34. **Deželno gledališče v Ljubljani.** Dr. pr. 825.

Operna predstava.

Začetek ob 7. uri.

V nedeljo, dne 26. decembra 1897.

Drukkat:

TRUBADUR.

Opera v štirih dejanjih. Spisal S. Cammarano, vglasbil
G. Verdi. Poslovenil A. Štritof. Kapelnik g. H. Benisek.
Vprizoril režiser g. J. Noll.

Blagajnica se odpre ob 1½. uri. Začetek točno ob 7. uri.
Koniec ob 10. uri.

Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. pešpolka št. 27.
Prihodnja predstava bo v torek, dne 28. decembra 1897.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m.

Decembar	Čas opa- sovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Padavina v mm. v 24 urah
23.	9. zvečer	746,5	-5,0	sl. jug	skoro jas.	
24.	7. zjutraj	746,2	-6,3	sl. jzah.	skoro obl.	0,0
	2. popol.	745,5	-0,7	sl. szah.	jasno	

Srednja včerajšnja temperatura -4,6°, za 2,3° pod
normalom. — Sinoči ob 6¼. uri slab potres z močnim
bobnenjem.

Dunajska borza

dne 24. decembra 1897.

Skupni državni dolg v notah	102	gld. —	kr
Skupni državni dolg v srebru	101	"	85
Avstrijska zlata renta	121	"	60
Avstrijska kronska renta 4%	101	"	65
Ogerska zlata renta 4%	121	"	50
Ogerska kronska renta 4%	99	"	50
Avstro-ogerske bančne delnice	938	"	—
Kreditne delnice	349	"	90
London vista	120	"	05
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	"	95
20 mark	11	"	78
20 frankov	9	"	53¼
Italijanski bankovci	45	"	50
C. kr. cekini	5	"	70

(14-4) **Pri otročjih boleznih** IV.

potrebujejo se čisto kisline preganjačoča
sredstva in zato je opozarjajo zdravniki za-
radi milega uplivanja svojega na

MATTONIJEVE GISSHÜBLER KISELINE

katero radi zapisujejo pri želodčni kislini,
škrofeljnih, pri krvici, otekanji žlez i. t. d.,
ravno tako pri katarjih v sapniku in oslov-
skem kašlju. Dvornega svetnika Löschnerja
monografija o Gissshübl Slatini.)

V Ljubljani se dobiva po vseh lekarnah, večjih specerijah
vinskih in delik atesnih trgovinah.

Trgovski pomočnik

z dobrimi spričevali, izurjen v vseh strokah trgo-
vine, želi službo nastopiti.

Vzprejme tudi prodajalnice na
račun proti kavciji. (1962—2)

Vprašanja na upravnistvo „Slov. Naroda“.

Proda se takoj iz proste roke
radi odpotovanja dobro ohranjena

hišna in kuhinjska oprava
na Rimski cesti št. 20,

I. nadstropje. (1960—2)

V nekem mestu na Gorenjskem
na glavnem trgu se (1958—2)

prodajalnica
s specerijskim in mešanim blagom
proda ali v najem odda.
Kje? pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1897.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Proga čez Trbiž**
Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec
Franzenfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ausse, Solnograd; čez
Klein-Reifling v Steyr, Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob
7. uri 5 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak
Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solno-
grad; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoludni
osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selz-
thal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. dopoludni osonni vlak v Trbiž
Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend
Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo
Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj
Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lip-
sko, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto in**
v Kočevje. Ob 6. uri 15 m. zjutraj mešani vlak. — Ob
12. uri 55 m. dopoludni mešani vlak. — Ob 6. uri 30 m.
zvečer mešani vlak. — **Prihod v Ljubljano.** j. k. **Proga**
iz Trbiža. Ob 5. uri 52 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja
via Amstetten, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlo-
vih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solno-
grada, Lince, Steyra, Ausse, Ljubna, Celovca, Beljaka, Fran-
zensfeste. — Ob 11. uri 20 m. dopoludni osonni vlak z Du-
naja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov
Plznja, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve
Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend Gasteina
Ljubna, Celovca, Lince, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popolu-
dne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Ce-
lovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer
osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Ljubna, Beljaka, Celovca
Pontabla. — **Proga iz Novega mesta in iz Kočevja.**
Ob 8. uri 19 m. zjutraj mešani vlak. — Ob 2. uri 32 m.
popoludni mešani vlak. — Ob 8. uri 35 m. zvečer mešani
vlak. — **Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik.** Ob
7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoludni, ob 6. uri 50 m.
zvečer. — **Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika.** Ob
6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoludni, ob 6. uri
20 m. zvečer. (962—294)

Razglas.

Nekdaj Janezu Christofu lastno, v Hribu
pri Vrhnikih ležeče

posestvo

obstoječa iz jednonadstro ne hiše, s stirimi stano-
vanji, jednega obokanega hleva za 22 glav živine,
jedne zidane drvarnice in jednega svinskega hleva
z dvoriščem in vrtom s skupnem površjem 1043 m²
bode dne 31. decembra 1897 ob 10. uri do-
poludne sedanji lastnik **Emil Teischinger**
na prstovoljni dražbi prodajal na
licu mesta. (1968—1)

Dražbeni pogoji in obris se zamorejo pregle-
dati v pisarni gospoda c. kr. notarja **Antona**
Komotarja na Vrhnikih in pri gospodu **Konradu**
Zaffu v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 28.

Za kašljujoče

dokazuje nad 1000 izpričeval

izbornost

Kaiser-jevih prsnih bonbonov

ki gotovo in hitro pomagajo pri kašlju, hripavosti,
katarhu in zaglenosti. Največja specialiteta Av-
strije, Nemčije in Švice. Zavoj po 10 in 20 novč.
Zaloga pri **Mr. Ph. M. Mardetschlagerju**,
lekarnarju v Ljubljani. (1661—7)

Največji izbor.

Dijaki, pozor!

Odbor pekovskega strokovnega društva za
Kranjsko namerava svojim članom ustanoviti **pevsko**
šolo zatorej vabi gospode dijake, ako bi kateri hotel po-
učevati v petju v popoludanskih prostih urah. (1959)
Natančneje poizve se pri načelniku gosp. **Jorneju**
Urbarju v službi pri gosp. **Jančarju** Pred škofljo.

Takoj ali 1. februarjem odda se v najem na
Emonski cesti št. 2

lepo stanovanje

obstoječe iz 3 sob. 1 predsoba, velike svetle kuhinje in
pritiklinami. — Istotam oddati je (1940—2)

hlev za 2 do 3 konje s pritiklinami.

Ženitna ponudba.

Želi se omožiti pridna in v vsem gospodinj-
stvu izurjena kuharica, stara 25 let, ki ima tudi
nekaj premoženja. Želi v zakon obrtnika ali roko-
delca z nekaj posestvom ali z dobro službo, četudi
je prileten ali vdovec.

Ponudbe naj se pošiljajo do 15. januarja
1898. leta — če mogoče s fotografijo, katera se
pošlje takoj nazaj — pod naslovom: Upravnistvo
„Slov. Naroda“ št. 10 v Ljubljani. (1966—1)

Mlad trgovski pomočnik

dobro izurjen v specerijski stroki ter večš sloven-
skega in nemškega jezika, želi svojo službo pre-
meniti v Ljubljano ali v kako večje mesto.

Ponudbe se prosi pošiljati pod „J. R. 37,
Celje, poste restante“. (1875—8)

Ženitna ponudba.

Mlad udovec, posestnik, z lepim pre-
moženjem, želi stopiti v zakon s kako
vdovo ali samico v starosti 30 let. Za-
hleva se vsaj 2000 gld. dote. (1869—1)

Le resne ponudbe naj se pošljejo pod
„Zakon“ na upravnistvo „Slov. Naroda“.

Staro preskušeno dijet. kosm.
sredstvo (namazanje) za oja-
čenje in okrepčanje kit in mišic
človeškega telesa.

Kwizdov fluid

znamka kača (fluid za turiste).

Vporabljajo ga z uspehom turisti, kole-
sarji in jezdecji za ojačenje in okrepčanje
po večjih turah.

Cena ¼ stekl. 1 gld. av. v., ¼ stekl.
gld. — 60 av. v.

Pristen se dobi v vseh lekarnah.

Glavna zaloga okrožna lekarna v Korneuburgu
(267) **pri Dunaju.** G (13)

Varstvo proti mrazu in mokroti
dajo jedino le moje svetovnoznane

častniške konjske odeje

katero priznavajo ekonomski, posest-
niki konj in oskrbniki itd. za tople, trpežne, neporušljive,
torej za brezdvomno najboljše konjske odeje. Moje konjske
odeje so jako gibčne, toraj tudi porabljive za posteljne odeje.
Iste so jako velike, imajo žive riže in bordure in velja
vrsta A 1 gld. 60 kr., vrsta B 2 gld. Rumendlake Dublé-
izvoznike odeje z večbarvenimi bordurami najfinije vrste,
2 metra dolge, 1½ metra široke 3 gld. 50 kr. komad. Razpo-
šilja se z jamstvom in proti povzetju. — Jedino naročilno mesto

M. Rundbakin (1613—6)

Dunaj, II. okraj, Grosse Pfarrgasse št. 25.

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Förlach) na Koroškem

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušek
za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popol-
nim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice,
vzprejema vsakovrstna popravila in jih točno in
dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici
in od mene preskušene. — Ilustrovani ceniki zastoj.

Proti kašlju in nahodu, osobito deca, proti zastizenju, boleznim v vratu, želodecu in mehurju priporoča se na bolje (1874-3)

Koroški rimski vrelec.

Varstvena znamka. najboljša namizna voda.

Zdravilišče in letovišče, postaja Prevali, pošta Kotlje (Köttelach) Koroško.

Zaloga v Ljubljani pri M. E. Supan-u, in Lass-niku; v Kranju pri F. Dolencu; v Radovljici pri O. Homannu; v Trzinu pri Fr. Reitharek.

Holandsko-ameriška črta.

Parniki vozijo po lkrat do 2krat na teden iz Rotterdam v New-York.

Pisarna za kajute:

Dunaj, I., Kolowratring 9.

Pisarna za meškor: Dunaj, IV., Weyringerg. 7A.

I. kajuta:

Od 1. aprila do 31. oktobra . . . mark 290-400*)

" 1. novembra do 31. marca . . . 230-320

II. kajuta:

Od 1. avgusta do 15. oktobra . . . mark 200

" 16. oktobra do 31. julija . . . 180

*) Po legi in velikosti kajute in po hitrosti in eleganci parnika. (1504-13)

Pisarja

z večletno prakso, neozjenenega, večšega obeh dežel skih jezikov vzprejme dr. R. Bežek, c. kr. notar v Zatičini. (1945-3)

Ogersko-hrvatsko delniško pomorsko (60) parobrodno društvo v Reki. (52)

Preko Reke

najkrajša in najvarnejša, mej otoki se vijoka vožna črta (elegantni, z največjim komfortom opremljeni, električno razsvetljeni parniki)

DALMACIJO.

Redne vožnje:

V noči od sobote

na nedeljo hitri

parnik v Zadar-Spljet-

Grčica, Gravosa (Ragu-

sa - Castelnuovo-Kotor. V

ponedeljek ob 10. uri zvečer

poštni parniki v Zadar-Spljet-

Metković. V torek ob pol 11. uri

dopoludne hitri parniki v Zadar, Spljet

Gravosa (Ragusa) in Kotor. V četrtek

ob pol 10. uri zvečer poštni parniki v

Zadar, Šibenik, Trau, Spljet, na otoke Brač,

Lesina, Vis, Krč, dalje v Dubrovnik do Kotora.

V petek ob pol 11. uri dopoludne hitri parniki

Zadar, Spljet in Gravosa (Ragusa). V petek ob 1. uri

popoludne poštni parniki v Lošinj, Selva, Zadar, Še-

benik, Trau, Castelvecchio in Spljet. Vsako nedeljo

ob 7. uri zjutraj izlet Reka-Opatija-Lošinj in nazaj.

Uradno dovoljena
I. najstarejša posredovalnica stanovanj in služeb
G. FLUX
Gospodske ulice št. 6 pri tleh na desni
priporoča in namešča (1970)
službe iskajoče vsake vrste
(moške in ženske) za tukaj in drugod. Za ko-
likor mogoče hitro in vestno postrežbo se jamči.

Sokolada in Cacao Suchard.

Da se preprečijo dogodivša se nepo-
razumljenja, se častito občinstvo opo-
zarja, da tovarna Ph. Suchard tako-
zvano „lomljivo šokolado“ (Bruch-
Chocolade) niti ne izdeluje, niti v trgo-
vino spravljaja

Šokolade Ph. Sucharda se za-
jamčeno čiste dobavljajo in, kakor
znano, le v stantjolu zavite s tovar-
niško znamko in podpisom (10-52)

VIZITNICE Národna Tiskarna.

Št. 41.688

Vabilo.

(1919-3)

Vže mnogo let opreščajo se blagotvoritelji častitanja ob novem letu in ob godovih s tem, da si jemljejo oprostne listke na korist mestnemu ubožnemu zakladu.

Na to hvalevredno navado usoja se mestni magistrat tudi letos slavno občinstvo opozarjati z dostavkom, da sta razpečevanje oprotnih listkov drage volje prevzela gospoda trgovca Karol Karinger, na Mestnem trgu št. 8 in Albert Schäffer, na Kongresnem trgu št. 7.

Vrhu tega bode v smislu obstoječega ukrepa občinskega sveta raznašal mestni uradni sluga tudi letos oprostne listke po hišah.

Za vsak oprotni listek, bodisi za novo leto ali za god. je, kakor doslej, položiti petdeset krajcarjev (1 krono) in na vpisani poli poleg imena pristaviti tudi število vzetih listkov.

Velikodušnosti niso stavljenе meje.

Pisanim pošiljatkam bodi pridružen tudi razločni naslov pošiljatelja.

Imena blagotvoriteljev se bodo sproti razglašala po novinah.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dne 6. decembra 1897.

Župan: Iv. Hribar l. r.

Št. 226 praes.

Razpis služeb.

(1964-1)

Pri mestnem magistratu se razpisujejo sledeče službe:

- služba tržnega nadzornika s prejemki IV. činovnega razr. da;
- služba magistratnega koncipista s prejemki V činovnega razreda, eventualno služba magistratnega konceptnega praktikanta z adjutom letnih 600 gld.;
- troje služeb pisarniških praktikantov z letnim adjutom po 480 gld.

Od reflektantov na službo tržnega nadzornika, ki bode imel vzdržavati tržni red, zahteva se teoretično in praktično poznanje živil.

Prosilci za službi ad b) morajo dokazati, da so prebili predpisane juridične izpite na kakem avstrijskem vsenčilišču in da so za konceptno uradovanje tudi praktično usposobljeni. Če bi pa takšnih prosilcev ne bilo, jemal se bo v drugi vrsti tudi ozir na splošno usposobljenost in izobrazbo.

Od prosilcev za službe ad c) zahteva se splošna usposobljenost in pa dovršeni nauki na kaki nižji gimnaziji ali realki. Prednost bodo pa imeli prosilci, ki se morejo izkazati s srednješolskimi zrelostnimi spričevali.

Službe ad b) in c) so razpisane v stalno podelitev, služba ad a) se pa oddaja za zdaj začasno in se podeli stalno takrat, ko dokáže nadzornik zahtevano sposobnost za poverjeni posel.

Prosilci za jedno zgornj označenih služb naj svoje s potrebnimi dokazili opremljene prošnje vlagajo pri predsedništvu mestnega magistrata najpozneje

do 15. januarja 1898. l.

ker bi se pozneje došle prošnje ne upoštevale.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dne 22. decembra 1897.

Naznanilo.

Južnoštajerska hranilnica v Celji

obrestuje hranilne vloge kakor dosedaj tudi od novega leta 1898 naprej

po 4 odstotke

ne da bi odtegovala rentni davek.

Nevzdignene obresti pripisujejo se vsakega 1. prosinca in 1. malega srpana h kapitalu.

(1929-2)

Ravnateljstvo.

Št. 42515.

Razglas.

(1955-2)

V javni se i občinskega sveta dne 15. junija t. l. se je sklenilo, da se mestni magistrat obrne do deželnega odbora kranjskega naj bi izposloval dovoljenje za pobiranje nastopnih pristojbin oziroma občinskih taks in sicer:

- za godbo ali druge produkcije v gostilnah ali v drugih javnih prostorih brez ustoppine na 50 kr. na dan;
- za godbo ali druge produkcije v gostilnah ali v drugih javnih prostorih z ustoppino 1 gld. na dan;
- za plesne veselice v javnih prostorih z ustoppino 2 gld., in za vsakega godca 20 kr. na dan;
- za predstave in razstave v majhnih razstavnih 1 gld. na dan;
- za predstave in razstave v večjih razstavnih in cirkusih 3 gld. na dan.

Zoper ta sklep je dopustna pritožba v teku 14. dni od dneva razglasa.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dne 18. decembra 1897.

Prva avstrijska brambenoslužna zavarovalnica

na Dunaji I., Goldschmiedgasse 10.

Za letno premijo 32 gld. av. v. lahko zagotovi vsak rodbinski oče svojemu novorojenemu dečku za slučaj, da isti postane vojak glavico 1000 gld. av. v., katera se zajedno z dividendami (kot asentna premija) izplača v gotovini.

Ako zavarovani deček ne postane vojak, ali ako bi umrl, se vsi vplačili zajedno z nabranimi dividendami povrneje v gotovini.

Agenture se ustanove v vseh krajih. (1967)

Prospekti se pošiljajo brezplačno in franko.

Naznanilo spremembe stanovanja.

Za dozda mi od velikega kroga odjemalcev in od velečastitih dam izkazano zaupanje se najlepše zahvaljevaje si usojam naznanjati, da sem se izselila iz hiše v Špitalski ulici št. 3 ter se preselila v

ново Schreyerjevo hišo

(Philiphof.)

Francovo nabrežje štev. 1, 2. stopnice, I. nadstropje ter se priporočam za nadalje velečastitim damam za naročila, ki se bodo, kakor doslej, izvrševala vestno in natančno.

Z velespoštovanjem

(1935-3)

Elisa Huber omožena Hital.

L. Luser-jev obliž za turiste.

Izkušeno sredstvo

proti

kurjam očesom,

šuljem na pod-

platih, petah in

drugim trdim

praskam

kože.

Veliko

priznanih

pisem je na

okled v

glavni razpisovalnici:

L. Schwenk & lekarna

328-44 Melding-Dunaj.

Pristen samo, če imata navod in

obliž varstveno znamko in podpis,

ki je tu zraven; torej naj se pazi

in zavrne vse manj vredne ponaredbe.

Pristen v Ljubljani: J. Mayr, Mardetschinger, U. pl. Trnkoczy, G. Piccoli, L. Grebel; v Rudolfovcu S. pl. Skedovč, F. Haika; v Kamniku J. Ročnik; v Celovcu A. Egger, W. Thurmwald, J. Birnbacher; v Brezovi A. Aichinger; v Trzinu (na Koroskem) C. Menner; v Beljaku F. Scholz, J. M. Stadler; v Gorici G. B. Pontoni; v Wolfenbergu A. Huth; v Kranju K. Šavnik; v Radovljici A. Eblek; v Idriji Josip Wario; v Radovljici A. Eblek; v Celju K. Gola; v Črnomlju: F. Haika.

100 do 300 goldinarjev na mesec
lahko zaslužijo osebe vsacega stanu v vseh kra-
jih gotovo in pošteno brez kapitala in rizike s
prodajo zakonito dovoljenih državnih papirjev in
srečk. — Ponudbe na: **Ludwig Österreichischer,**
VIII., Deutschgasse 8, Budapest. (1610—10)

Veliki krah!

New-York in London nista priznala niti
evropski celini ter je bila velika tovarna srebrnine
prisiljena, oddati vso svojo zalogo zgolj proti
majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem
izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče
predmete le proti temu, da se mi povrne gl. 6-60,
in sicer:

- 6 komadov najfinjših namiznih nožev s pristno
angleško klinjo;
- 6 komadov amer. patent-srebrnih vilic iz jednega
komada;
- 6 komadov amer. patent-srebrnih jedilnih žlic;
- 12 komadov amer. patent-srebrnih kavni žlic;
- 1 komad amer. patent-srebrna zajemalnica za
juho;
- 1 komad amer. patent-srebrna zajemalnica za
mleko;
- 2 komada amer. patent-srebrnih kupic za jajca;
- 6 komadov angleških Viktorija-časi za podklado;
- 2 komada efektnih namiznih svečnikov;
- 1 komad cedilnik za čaj;
- 1 komad najfinjša sipalnica za sladkor.

44 komadov vkupe samo gl. 6-60.

Vseh teh 44 predmetov je poprej stalo
gl. 40— ter je je moči sedaj dobiti po tej mini-
malni ceni gl. 6-60. Američansko patent-srebro
je ven in ven bela kovina, ki obdrži bojo srebra
25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da
da le-ta inserat ne temelji na

nikakšni slepariji

zavežujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne
bi bilo blago povšeč, povrniti brez zadržka znesek
in naj nikakor ne zamudi ugodne prilike, da si
omisli to krasno garnituro, ki je posebno pri-
kladna kot **prekrasna**

božična in novoletna darila

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se **jedino** le v

(1611—9)

A. HIRSCHBERG-a

glavni agenturi zedinjenih ameriških tovarn patent-srebra
na Dunaji, II., Rembrandtstr. 19/8. — Telefon št. 7114

Posilja se v provincijo proti povzetju ali če se
znesek naprej vpošlje.

Čistilni prašek za njo 10 kr.

Pristne le z zraven natisnjeno varstveno znamko
(zdrava kovina).

Izveleček iz pohvalnih pisem:

Trst. — Ker sem z blagom jako zadovoljen, Vas
prosim, da pošljete povsem jednako garnituro 44 komadov
amer. patentne srebrne jedilne oprave mojemu svaku Pietru
Dussichu v Zader, Dalmacija. Karlo de Lanza.

Kalocza. — S prvo pošiljateljico sem povsem za-
voljen, prosim še za jedno garnituro.

Ivan Majarosz, kanonik.

Ljubljana. — S pošiljateljico jako zadovoljen.

Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. peš-polku.

Očiščano perje za postelje

pri (1711—7)

Mariji Mikota, Pred škofijo št. 21.

H. Kenda v Ljubljani

prevzame

naročila za moderce po meri od gl. 4— na-
prej; garantira za dobro fasono in vzame vsacega
nazaj v slučaju, da ne vgaja;

prevzame

moderce za snažit in jih popravlja kakor nove;
ima

največjo izber gotovih dunajskih in francoskih
modercev, ki so iz-rstno vrezani in iz najboljšega
materijala po sledečih ce. ah:

Modero „Valerie“, visoka fasona, kakor Stefanie,
kval.: 504 rožna kost gl. 3-20
503 ribja „ „ 5-10

Modero „Princess“, viška fasona, lahak, hladni
moderc za poletje,
kval. 505 creme gl. 3-40, kval. 509 iz belega pla-
tlenaga bati-ta gl. 5-30.

Modero „Stefanie“, visoka fasona iz platnenega
sivega ali svetlorjavega croisa z ribjo kostjo,
kval. 500 507 86 81 508 512
cena gl. 1-90 2— 2-20 2-60 3-20 3-25

Modero „Victoria“, hišni delavni moderc, posebno
priporočajo damam v drugem stanu,
kval. C D M
cena gl. 2-50 3-50 5—

Modero „Stefanie“, visoka fasona z nepristnimi
ribjimi kostmi,
kval. 75 76 77 78 79 501 505
cena gl. —70 —85 1-10 1-3 1-45 1-70 1-75

Moderci iz rastlinskih dret, (Pflanzendrat),
za visoki život gl. 2-25
nizki „ „ 1-40 (408—11)

Ravnodržalec, (Geradehalter) za dečke in dekleta,
patentiran kot najiz-rstnejši te vrste
kval. 511 z jeklenim hrbtom gl. 2-30
510 „ košenim „ 2-80

P. N. trgovci dobijo rabat.

Lišp in okraski za božična drevesa.

Svečice za božična drevesa.

Kovana stojala za božična drevesa, gl. 1-40 in višje.

Igrače in druga božična darila.

(1899—5)

Dobitki za tombolo in strelske družbe.

Vsega na izbiro po naj-
nižjih cenah priporoča
s spoštovanjem

Ivan Kordik

zaloga galanterijskega blaga in igrač,
Preširnove ulice št. 10—14.

Cvekov brinovec

je znan kot najboljši. Za pristnost se jamči.

(1939—4) **Fran Cvek, Kamnik.**

Prva tržaška tovarna za asfaltne izdelke in pokrivanja Panfili & Comp.

prevzemlje pokrivanja z lesnim cementom,
pokrivanja z asfaltno strešno lepko, dobav-
ljanje izolirskih plošč strešne lepke, lesnega
cementa in asfaltnih izdelkov (959-26)

Za justične uradnike!

Glasom just. minist. ukaza z dne
9. avgusta t. l. bodo gospodje justični
uradniki s početkom t. 1898. javne obrav-
nave opravljali v

(1761—6)

kalazju in baretu.

S tem dajeva na blagovoljno znanje,
da moreva iste dobavljati po najnižjih
cenah in prosiva gospode uradnike, da
vpoštevajo najino ponudbo, ako si omi-
slijo tako obleko.

Zagotavljajoča najcenejšo in naj-
solidnejšo potrežbo, se priporočava z
velospoštovanjem

Gričar & Mejač v Ljubljani
Preširnove ulice št. 9.

Vrt se odda v zakup.

Za čas od dne 25. januarja 1898 naprej se
odda v zakup vrt, kateri se nahaja v varni legi in skorja
sredi mesta pri hiši v Ljubljani, **Gradišče št. 16.**

Vrt je prostoran, ima površine za šest vrst gredic,
dalje dva zidana, s steklom krita gredičnjaka, zidan cve-
tličnjak in pa zidan rastlinjak, katera oba mejita na v sredi
med njima se nahajajoče stanovanje za vrtnarja, obstoječe
iz pritlične sobe in kuhinje, iz pristrešne sobe in pa iz
podzemeljske kleti, namenjene za shrambo.

V slednji se nahajata dva ognjišča za cvetličnjak
oziroma za rastlinjak. V rečenem vrtu se izvršuje vže dolgo
vrsto let umetno in trgovinsko vrtnarstvo.

Zakupne ponudbe izročajo se naj lastniku **Dr. Franu**
Munda, odvetniku v Ljubljani. (1183—49)

Nagrobne vence

v največji izberi in
po najnižjih cenah

trakove k vencem

z ali brez napisov
v vseh barvah

(98—98)

priporoča

Karol Recknagel.

Gostilna in mesnica.

Devoljšam si opozarjati slavno občinstvo na svojo

mesnico

v kateri prodajam zdravo in dobro

konjsko meso

ter na svojo

gostilno „pri zlatem konju“

Kjer se dobivajo ukusno in tečno prirejena jedila po jako niski ceni ter
najizvrstnejša pristna vina in najukusnejše pivo.

Zlasti opozarjam, da se dobivajo pri meni izvrstne, na pol prekašene
branjake klobase, finejše in ukusnejše, kakor vsake druge; dalje jako dobro
suho meso (šunka) in suhi jezik, vse po niski ceni.

Gostilna in mesnica se nahaja v Metelkovih ulicah št. 6
poleg nove vojašnice (ali po starem Travnjske ulice).

Zajedno naznanjam, da kupujem po najvišji ceni konje,
kateri so primerni za mojo obrt.

Ivan Kopač

mesarski mojster in gostilničar.

(1232—19)

K sezoni

K sezoni

priporočam svojo bogato zalogo pušk najnovejših sistemov, revolverjev itd. in vseh pripa-
dajočih rekvizitov; posebej opozarjam na

Novo! „trocevne puške“ Novo!

katero izdelujem samo jaz in katere se radi svoje lahkote in priročnosti vsakemu najboljše
priporočajo.

Ker sem na Kranjskem jedini puškar, ki se peča samo z izdelovanjem orožja, se pri-
poročam p. n. občinstvu za mnogobrojna naročila, ter izvršujem tudi v svojo stroko spadajoče
naročbe in poprave točno, solidno in najceneje.

Z velospoštovanjem

(1208—20)

Fran Sevčik

puškar v Ljubljani, Zidovske ulice.

Mala oznanila.

Pod Trnovo št. 2.

Veliko zalogo

klobukov

17) J. Soklič.

Pod Trnovo št. 2.

JOSIP REICH

likanje sukna, barvarija in kemična spiralnica

Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4

se priporoča za vsa v to stroko spada- (24) joča dela.

Postrežba točna. — Cene nizke.

A. KUNST

Ljubljana, Židovske ulice št. 4.

Velika zaloga obuv (25)

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.

Vsakešna naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. Pri zunanjih naročilih blagovoli naj se vzorec vposlati.

Hugon Ihl

v Ljubljani, Špitalske ulice hiš. št. 4.

priporoča po ceni svojo

veliko zalogo

suknenih ostankov.

Ostanki so v razložbi (33)

v Lingarjevih ulicah.

Prej **Alojzij Erjavec** Prej J. Zor

(18) čevlarski mojster

v Ljubljani, Čevlarske ulice št. 3

priporoča se prečast. duhovščini in slav. občinstvu za obilno naročanje raznovrstnih obuv, katera izvršuje cenó, pošteno in iz zanesljivo trpežnega usnja od najfinejše do najprostejše oblike. Mere se shranjujejo. Vnanjim naročilom naj se blagovoljno pridene vzorec.

F. Cassermann

krojač za civilne obleke in raznovrstne uradniške uniforme in poverjeni zalagatelj c. kr. unif. blagajnice drž. železnice uradnikov

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4

se priporoča slav. občinstvu za izdelovanje civilnih oblek in nepremočljivih havelokov po najnovejši f. g. in najpovoljnejših cenah. Angleško, francosko in tuzemsko robo ima na skladišču — Gg. uradnikom se priporoča za izdelavanje vsakovrstnih uniform ter preskrbuje vse zraven spadajoče predmete, kakor sablje, meče, klobuke itd., gg. c. kr. justičnim uradnikom pa za izdelavanje

talarjev in baret.

Brata Eberl

Ljubljana, Franciškanske ulice 4.

Pleskarska mojstra c. kr. državne in c. kr. priv. južne železnice.

Slikarja napisov, stavbinska in pohistvena pleskarja.

Tovarna za oljate barve, lak in pokost. (34)

Zaloga originalnega karbolitineja. Maščoba za konjska kopita in usnje.

Moderci

izvrstne fačone, najboljši izdelek

(19) najceneje pri

ALOJZIJU PERSCHE

Pred škofijo 22, poleg mestne hiše.

Največja tovarniška zaloga

ruskih in angleških **galoš.**

J. S. BENEDIKT

Ljubljana, Stari trg.

Največja izber najnovejšega

svilnatega blaga

črno in barvasto, za cele obleke in bluze, priporoča po najnižjih cenah (35)

Alojzij Persche

Pred škofijo 22, poleg mestne hiše.

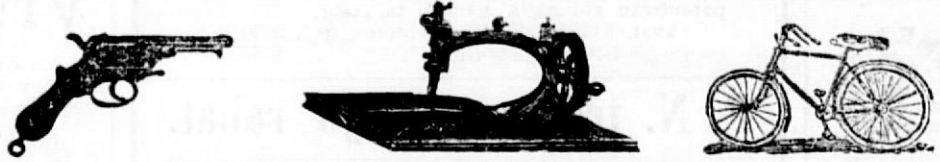
Pijte domači liker

iz planinskih zelišč

„Triglav“

ki želodec greje in krepi in dobro voljo vzbuja. (36)

J. Klauer v Ljubljani.

Puškar in prodajalec biciklov.

FRAN KAISER V Ljubljani

Šelenburgove ulice 6.

(27) Najboljše urejena delavnica za popravljanje biciklov in šivalnih strojev.

Tovarna pohištva

J. J. NAGLAS

Ljubljana (20)

Turjaški trg šte. 7.

Ivanka Toni

v Vodmatu št. 3

priporoča p. n. občinstvu, zlasti gg. posestnikom konj in vozov, svojo

kovaško obrt

izdeluje vsa v to stroko spadajoča dela, posebno priporoča gg. hišnim posestnikom

vezi za stavbe

ter jamči za dobro delo in točno potrebo.

Ivan Jax (62)

Ljubljana, Dunajska cesta št. 13.

Tovarniška zaloga

šivalnih strojev in velocipedov.

Ceniki zastonj in franko.

Ign. Fasching-a vdove

ključavničarstvo (37)

Poljanski nasip št. 8 (Reichova hiša)

priporoča svojo bogato zalogo

štedilnih ognjišč

najprostejših, kakor tudi najfinjših, z žolto medjo ali mesingom montiranih za oblake s pečnicami ali kablami. Popravljana hitro in po ceni. Vnanja naročila se hitro izvršijo.

HENRIK KENDA

Ceneni lepi klobuki za dame.

Vedno zadnje novosti. Popravljajo se urno in prav po ceni. Modni žurnali franko in zastonj.

LJUBLJANA. (47)

Anton Presker

Sv. Petra cesta št. 6 Ljubljana Sv. Petra cesta št. 6

priporoča svojo veliko zalogo

gotovih oblek za gospode in dečke, jopic in plaščev za gospe, nepremočljivih havelokov itd.

Obleke po meri se po najnovejših vzorcih in po najnižjih cenah solidno in najhitreje izgotovljajo. (30)

Mehanik

(38) **Ivan Škerl**

Opekarska cesta št. 16 v Ljubljani

izdeluje in popravlja

šivalne stroje in velocipede ter se priporoča p. n. občinstvu za izvrševanje v njegovo stroko spadajočih del in popravkov po najnižjih cenah. Vnanja naročila se točno izvršujejo.

Darila za vsako priliko!

Frid. Hoffmann

urar v Ljubljani, Dunaška cesta

priporoča svojo največjo zalogo vseh vrst

žepnih ur

zlatih, srebrnih, iz tule, jekla in nikla, kakortudi

stenskih ur,

buditk in salonskih ur

vse le dobro do najfinejše kvalitete po nizkih cenah.

Novosti v žepnih, kakor tudi v stenskih urah vedno v zalogi. (23)

Poprave se izvršujejo najtečnejše.

Avgust Repič

sodarski mojster

v Ljubljani, Kolizejske ulice št. 16, v Trnovem

se priporoča slavnemu občinstvu in naznanja, da izdeluje in popravlja vsakovrstne sode iz hrastovega in mehkega lesa po najnižjih cenah. — Tudi kupuje in prodaja staro vinsko posodo.

Fran Detter

Ljubljana, Stari trg šte. 1.

Prva in najstarejša zaloga

šivalnih strojev.

Tu se tudi dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno pa priporočam svoje izvrstne slamo- reznice in mlatilnice, katera se dobivajo vzlic njih izbornosti cenó. (32)

Ceniki zastonj in poštne prosto.

Pekarija — Slaščičarna

JAKOB ZALAZNIK

v Ljubljani, na Starem trgu št. 21

postreza točno

z najraznovrstnejšimi štirikrat na dan svežimi, ukusnimi, zdravimi in slastnimi

v slaščičarski in pekovski obrt

(39) spadajočimi izdelki.

Tu je dobiti vsak dan domačo potvico, vseh vrst kruh na vago, ržen kruh in prepečenec (Vanille Zwieback).

Čaj.

Rum.

Konjak.

Primerna darila za božič in novo leto

priporoča

(1867-8)

Šelenburgove ulice.

drogerija F. Pettauer.

Šelenburgove ulice

Dišave v stekleničah in kasetah, dišave zavoje za robce (sachées) vse jako ukusno urejeno in po nizkih cenah.

Fotografske aparate in potrebščine, ki zbog svoje dobrote in izvrstne naprave ustrezajo vsem zahtevam.

Avstro Hungarian

Paper Vestas
Papirnaté vžigalice.

Senzacijonelen nadomestek

voščene, kakor tudi švedske vžigalice.

Gorilna doba jedne vžigalice

5 minut.

Se dobivajo v vseh boljših specerijskih trgovinah in v vseh tabačnih prodajalnicah. (1965-1)

Glavni zastopnik:

Julij Schillinger v Ljubljani.

Vsako hripavost
Vsak kašelj

temeljito odstrani
samo Krause-ja
izboljšani

katarni uničevalec

(debrookusne konfiture). (1334-1)

Zavoječki po 25 kr. se dobivajo v Ljubljani pri: **Milano Leustek-u**, lekarna pri „Mariji Pomagaj“; **Ubaldu pl. Trnkoczy-ju**, lekarna „pri enorogu“.

Cukerin

200krat slajši, nego sladkor iz repe

100 tablic za gl. 1.50,
250 " " " 3.50,
500 " " " 6.50.

Cukerin

350krat slajši, nego sladkor iz repe

100 tablic za gl. 2.50
250 " " " 5.—
500 " " " 9.—

Pošilja po poštne povzetji

J. Vojtěch, Nusle-Praga.

Ako se pošlje denar naprej, se pošlje blago poštne prosto. (1963-1)

Najnovejši patentovani

aparati

s tekočo ogljikovo kislino

za izdelovanje

soda-vode
in limonad

kakor tudi (1961-1)

za pivotočenje.

Alojzij Löwy

Dunaj, II/1, Gr. Pfarrgasse 23.

Tekoča ogljikova kislina najceneje.

Prospekti brezplačno in poštne prosti.

Friderik Wannick & Co.

tovarna za stroje, livnica železa in kovin
v Brnu na Moravskem

prevzema

inštalacija kompletnih parnih opekarnic
in zavodov za malto. (1217-19)

Stalna razstava opekarniških strjev.

Ilustrovani prospekti brezplačno. — Nad 900 zavodov že urejenih.

V orijent!

Velika cenena posebna vožnja v februariju 1898.

Vsa podrobnejša razjasnila daje radovoljno

dr. Jos. Evg. Russell (1499-7) **Russell & Comp.**

Budapešta, Erzsébet körút 52 sz.

Dunaj, I. Franz-Josefs Quai 5.

Za božič in novo leto znižane cene!

Slavnemu občinstvu priporočam
svojo bogato zalogo vsakovrstnih
ur, verižic, prstanov,
zapestnic, uhanov itd.

po najnižjih cenah.

Zlate ure za gospode od 20 gl. naprej.

" " " dame " 16 "

Srebrne ure od 5.50 gl. naprej.

Badike od 1 gl. 75 kr. naprej.

Šivalni stroji cenejši kot drugod!

Razpošilja se točno tudi po pošti.

Z odličnim spoštovanjem (1405-18)

Fran Čuden, Sv. Petra cesta št. 2.

Ceniki zastoj in franko.

Talivniški mojster
in topilniški delavci

za Italijo

se iščejo.

Za na novo ustanovivšo se

topilnico za živo srebro

na Toskanskem se išče v gradbi in v delovanju novih Idrijskih živosrebrnih šahtovnih peči izveden in zanesljiv nadzornik peči ali topilnice, talivniški mojster (Hüttenmeister) in nekaj topilniških delavcev, ki so izvedeni v ravnanju s pečmi. Službe se nastopijo skoro. Zahteve plače, oziroma mezde, naj se pošiljajo pod G. L. 1325 Rudolfu Messe, Freiburg, Baden. (1933-4)

Najlepša in najboljša fačona v modrcih za dame in dekleta, ravnodržalci. Najnovejše svilno blago, žametni peluche, čipke, trakovi, venčni trakovi z napisi, predpasniki, šerpe, avbice, maher- in volnate rute, srajce, ovratniki, manšete, kravate, rokavice, nogavice, najnovejši posamentirski nakiti, gumbi, volne, cvirni, podšivno blago in vsi v to stroko spadajoči predmeti.

Z velospoštovanjem

(1925-3)

Ana Šinkovic

v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 19.

Za nepogojno varne naložitve kapitala s polnim 4% rentnega davka prostim obrestovanjem

se priporočajo:

4% posojilo komisije za prometne naprave na Dunaju.

(Prostost davka preneha še le v 30 letih, to je leta 1928.)

4% obligacije c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda za prometna podjetja in javna dela.

4% zastavni listi avstr. centralne zemljiško-kreditne banke.

Kuponi teh vrednostnih papirjev se tudi v bodočnosti izplačujejo brez vsacega odtezanja in jih za rentni davek ni treba navajati. Gornje vrednostne papirje ima na prodaj vedno in po dnevnem uradnem kurzu brez vsacih stroškov

J. C. Mayer

(1768-3)

banka in menjalnica v Ljubljani.

Glasovirji

(1635-9)

tvrdke

Bratje Stingl

na Dunaji in v Budimpešti.

Kratki klavirji in pianino

najboljše kakovosti z izbrano glasovno polnostjo v pripravi in elegantni opravi iz orenjene prve in največje klavirske tovarne s parnim izdelovanjem po solidnih cenah in z desetletnim jamstvom.

Stari klavirji se jemljejo v zameno. Ubiranja in popraviljanja se izvršujejo najtočneje

Zaloga v Ljubljani:

Karol Lorenz

izdelovalec glasovirjev in ubiratelj v Ljubljani, v Prulah št. 27, poleg kopališča.

LINIMENT CAPSICI COMP.

iz Richter-jeve lekarne v Pragi

priznana izborna, bolečine tolažeča mazilo; po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. se dobiva v vseh lekarnah. Zahtevati naj se blagovoli to (1606-11)

splošno priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah z našo varstveno znamko „Sidro“ iz Richter-jeve lekarne in sprejme naj se iz opreznosti le take steklenice kot pristne, ki imajo to varst. znamko.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi.

Kanarčki.

Fini pristni harški žlahtni žvrgolivci.

(Echte Harzer Kanarienvögel.)

(1896-3)

razpošiljam s povzetjem po 4, 5, 6 in 8 gld. jednega, v osmih dneh poskušnje za tudi zamenjam; samice istega rodu po 1 gld., s čopico po 1 gld. 50 kr. Jameim za vrednost in živi dohod. Pri vprašanjih prosim pismeno znamko priložiti.

Srečko Tomažič

Ljubljana, Sv. Petra nasip št 33

Tovarna

za

ovčjevolneno sukno

JULIJ WIESNER & Co.

v Brnu

(345-28) je

prva na svetu

ki na zahtevanje razpošilja brezplačno in poštne prosto vzorce svojih pridelkov v damskih lodnih suknih in prodaja blago na metre. Ker se ogiblamo blago tako strašno podražujočemu prekopovanju, kupujejo naši odjemalci za najmanj 3% ceneje, ker naravnost iz tovarne. Prosim si naročiti vzorce, da se prepriča.

Tovarna za ovčjevolneno sukno

Julij Wiesner & Co.

Brno, Zollhausgasse 7/106.

Naravnost iz tovarne.

Semena

vsake vrste v najboljši kakovosti kakor: sočivna, poljska, travna, krmna in ovetlična semena se dobivajo pristna in sveža pod jamstvom (pridelek 1. 1897) po najnižjih cenah pri meni.

Ob jednem priporočam svojo podružnico prodajalnice v Šelenburgovih ulicah št. 5 v mnogobrojen obisk. Ponujam se v izdelovanje svežih vencov in buketov s trakovi, tudi se dobiva tam najpripravnije za (1445-17)

Božična, novoletna in godovna darila

ki se izdelujejo iz svežih in suhih cvetličnih kosaric in na druge načine, ter so iste vedno v zalogi ali pa se najhitreje izvrše popolnoma po naročilu. Vnana naročila se izvršujejo točno, tudi v najoddaljenejših krajih, brez škode in vse po najnovejši fačoni in po najnižjih cenah. Katalogi (ceniki) franko in brezplačno.

Z veseloštopovanjem

Alojzij Korsika

umetni in trgovinski vrtnar v Ljubljani.

!! Redek slučaj !!

Krasna žepna remontoir-ura z veržico vred gld. 2-90 za samo gld. 2-90.

Po naročilu ene izmed največjih tovarn za žepne ure, katere jedini zastopnik sem, naj vso na Dunaju ležečo zalogo teh remontoir ur oddam za

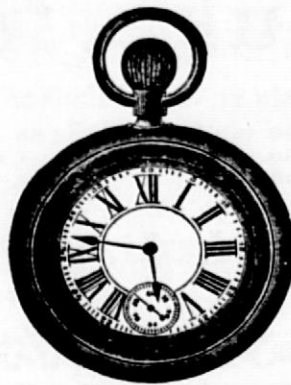
še nikdar

tako čudovito nizko ceno le gld. 2-90 vsakomur.

Wiener Uhren-Vertretung Blodek

Wien, II/a, Herminengasse 19/L.

NB. Na stotine priznanih pisem in naknadnih naročil teh ur je na vpogled razporeženih. (1931-2)

Slehernemu povrnmem takoj denar, če bi mu ura ne šla prav ali bi mu ne ugajala.

Vsaka naroba je torej brez risike.

Dobivajo se dokler je kaj zaloge, proti poštnemu povzetju, ali če se znesek vpošlje naprej, pri

Praško domače mazilo

(885)

iz lekarne

a (5)

B. Fragner-ja v Pragi

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero ohrani rane čiste in varuje vnetja in bolečine manjša ter hladi. — V pusicah po 35 in 25 kr. Po pošti 6 kr. več. Razpošilja se vsak dan.

Vsi deli embalaže imajo zraven stoječo zakonito deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga:

B. Fragner, lekarna „pri črnem orlu“, v Pragi.

Mala stran, oget Spornar-jeve ulice 203.

V Ljubljani se dobiva pri gg. lekarih G. Piccoli, U. pl. Trnkóczy, M. Mardetschlager, J. Mayr; dalje v vseh lekarnah Avstro-Ogerske.

Najboljše in najpripravnije drsalke

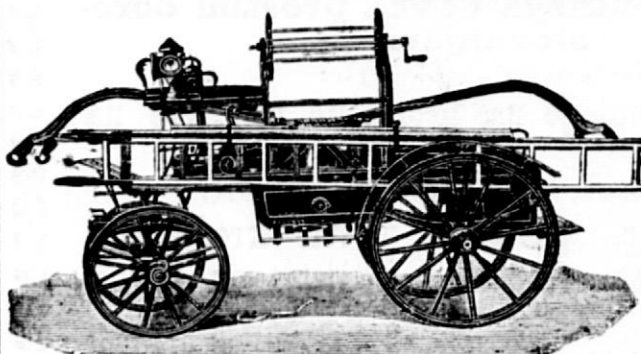
„Kondor“ in „Helios“.

„Kondor“	navadne	1 par . . .	gld. 2- .
„Helios“	ponikljane	„ . . .	„ 3- .
„Helios“	„	„ . . .	„ 6- .
„Halifax“	navadne	„ . . .	„ 1-40

pri
Andr. Druškoviču
Mestni trg št. 10.

(1838-10)

Cech Moravska **R. A. SMEKAL** Cech Moravska
c. kr. priv. tovarna brizgalnic, cevij in kmetijskih strojev

Podružnica: R. A. Smekal v Zagrebu.

Slavna tvrka R. A. Smekal, podružnica Zagreb.

Vsa čast Vam! napravil sem dne 5. septembra t. l. vajo in sem povabil sosedna društva in naša bizgalna je dvema vodo dajala tako, da niti shajati nista mogli. V K. Vas bodem toplo priporočal, kar sem že jedenkrat storil. Sledi Vam tudi potrdilo in zahvala od odbora požarne brambe.

Koroška Bela (Gorenjsko), dne 13. septembra 1897.

A. Potočnik m. p.

Mestna hranilnica ljubljanska

obrestuje hranilne vloge tudi po novem letu po

4%

(1885-4)

brez odbitka novega rentnega davka.

R. DITMAR

c. kr. dež. priv.

D tovarna za svetilke in kovinsko blago na Dunaju

I Petrolejske svetilke

T Moderateur-svetilke

M Električni razsvetljevalni predmeti od najpreprostejših oblik do najelegantnejše oprave in v vseh vrstah.

A Instalacije

R električne razsvetljave.

Ditmar-jeve svetilke v vseh renomiranih prodajalnicah svetilk.

Tovarniška znamka.